

Montessori zpravodaj

Společnost

červen
2014

Inspirace pro rodiče a pedagogy • Vydává Společnost Montessori

Zahrada jako radost a brána poznání

Děti Země

**Rodičovství
jako příležitost**

**Děti jako
naše dokonalé zrcadlo**

Úspěch pro každé dítě

Klaus Dieter Kaul na Beránku

Prezentace pro děti ve věku 6 - 12 let

Vážení čtenáři a příznivci naší Montessori Společnosti,

tento červnový Zpravodaj se k vám dostává v době psaní slovního hodnocení v Montessori třídách, v době příprav na slavnosti k vyřazení předškoláků v Montessori školkách, v období příprav na hezké ukončení školního roku a plánování letních cest a dovolené.

Také Společnost Montessori je nyní v období uzávěrky jedné etapy, plánování a příprav - čeká nás totiž kompletní velké stěhování. Všichni, kdo se od srpna chystáte navštívit naši kancelář, pokračovat ve vzdělávání a přijít na další programy do našeho metodického centra - na současném místě nás již nenajdete. Od prvního srpna si nastavte směrovku na novou adresu do ZŠ Rakovského Praha (o pár kilometrů a několik stanic MHD blíže k centru Prahy, na páteřní lince tramvaje - takže pohodlnější cestou). Teď nás tedy čeká balení a samotný proces stěhování, což není nic záviděníhodného - ale na nové prostory se těšíme. Budou totiž větší - pro vzdělávací akce budou připraveny dvě učebny a prostornější zázemí pro jejich účastníky, prostor je oddělen od školního ruchu, samostatný vchod bude z parku...

Čeká nás však ještě další změna - a ta už není tak příznivá - loučí se s námi naše milá kolegyně Anička Boháčková, srdce a duše naší kanceláře.

Anička pokračuje za dalším vzděláváním v novém projektu, který je pro ni důležitý a zajímavý a my jí přejeme úspěch a radost v další studijní a pracovní kariéře a mnoho štěstí a stále dobré pohody v osobním životě.

Kromě stěhování, nového utváření centra a nové posily v kanceláři - nás v létě čeká také nové vzdělávání: letní školy a setkání s pedagogy MŠ Montessori v rámci nového projektu Rozvoj pedagogů MŠ Montessori.

Organizační tým Společnosti Montessori se v létě rozhodně nebude nudit.

Vám všem přejeme, abyste se také nenudili - a abyste svá prázdninová stěhování, cesty a změny a hlavně relaxaci prožili tvořivě, v pohodě, legraci, s milými přáteli a dobré pohodě.

Organizační tým Společnosti Montessori

Zpravodaj:

Červen, 2014

Adresa redakce:

Meteorologická 181, Praha 4

Telefon: +420 725 122 063

E-mail: zpravodaj@montessoricr.cz

www.montessoricr.cz

Šéfredaktorka: Dita Dlouhá

Inzerce: Kateřina Vágnerová

katerina.vagnerova@montessoricr.cz,

+420 702 071 525

Spolupracovníci:

Vlasta Hillebrandová, Kamila Randáková, Irena Dušková, Zuzana Martásková, Hanka Slavíková, Markéta Láznovská, Tereza Loučková, Renata Bečková, Jana Kargerová, Jana Udatná, pedagogický tým ZŠ Montessori na Beránku, Slávka Posltová, třídní učitelka :-)) a všechny naše děti i vnoučata.

Grafická úprava:

Kateřina Vágnerová

Obsah

Úvodník	2	Připravujeme	
Pozvánky na semináře	3	Aktuálně	
Stěhování	3	Učení baví	
Zahradu jako radost a bránu poznání	4	Rodičovství jako...	
Rodičovství jako příležitost	6	Děti a Montessori	
Děti jako naše dokonalé zrcadlo	7	To nejlepší pro nejmenší	
Montessori závěsné mobily v praxi	10	Montessori cestou	
Montessori inspirace pro život s batoletem	12	Poděkování Zemi	
Dopis Zemi	14	Smyslové zkoumání	
Úcta k Zemi	15	Vzdělávání a mír	
Mír v duši, mír mezi lidmi, mír mezi národy	17	Vzdělávání a mír	
Není míru bez udržitelnosti	18	Sdílení zkušeností	
Děti Země	19	Spolupracujeme	
Spolupráce PedF a Společnosti Montessori	22	Rodina a škola	
Jakou školu pro mé dítě	25	Konference	
Úspěch pro každé dítě	26	Montessori a hodnocení	
Chyba je v Montessori přítelkyní	27	Montessori a hodnocení	
Dopis třídní učitelky	28	Prezentace	
Prezentace pro děti ve věku 6-12 let	29	Prezentace	
Klíčová lekce - Potřeby rostlin	29	Prezentace	
Klíčová lekce - Semeno	31	Rodina a škola	
Jak si rozumí rodiče a škola	34	Rodina a škola	
Klaus Dieter Kaul na Beránku	36		
Inzerce	38		

Fotografie jsou pořízeny díky laskavosti rodičů a pedagogů: ZŠ Montessori Kladno, ZŠ Montessori Na Beránku, MŠ Urbánkova, Elipsa - Montessori Centrum Pardubice, MŠ Montessori Children's House

Kresby: Irena Dušková (str. 8), Markéta Láznovská (str. 4 a 5), Kateřina Vágnerová (str. 29)

Autorství článků:

Všechny články jsou autorskými díly. Máte-li zájem o jejich šíření či kopírování, napište vaši žádost do Společnosti Montessori z důvodu úcty k jejich autorům. Děkujeme.

•• 31. kurz Montessori pedagogiky ZŠ**pro věk 6 - 12 let** (Akreditován jako DVPP)**Termín:** 23. 8. 2014 - 31. 1. 2016**Obsah:** je věnován výchově a vzdělávání dětí podle pedagogického systému Marie Montessori. Věnuje se práci s dětmi mladšího školního věku a je určen pedagogům, kteří pracují s touto věkovou skupinou. Časový rozsah je celkem 360 hodin vzdělávání.**POSLEDNÍ VOLNÁ MÍSTA!****•• Informativní kurz Montessori****Termín:** 16. 10. 2014 - 20. 11. 2014**Obsah:** Je určen pedagogům, pracovníkům školství, rodičům a dalším zájemcům, kteří se chtějí dozvědět jen stručné základní informace o výchově a vzdělávání podle Montessori pedagogického systému.**•• Šance****Termín:** 13. a 14. 11. 2014**Obsah:** během semináře se naučíte, jak uspořádat kurz pro předškolní děti a jejich rodiče, pomocí sady testů posoudit školní zralost a díky Montessori pomůckám efektivně zvládnout individuální handicap jednotlivých dětí.**Lektorky:** Simona Livorová, Martina Švandová**•• Montessori cestou****Termín:** 22. a 23. 11. 2014**Obsah:** Praktické a konkrétní ukázky využití Montessori principů při práci s dětmi ve věku od 1,5 - 3.**Lektorky:** Dita Dlouhá, Simona Livorová**•• Přednáška Ely Eckert****Termín:** čtvrtek 27. 11. 2014**•• Workshop s Elou Eckert****Termín:** pátek a sobota 28. a 29. 11. 2014**Obsah:** Praktický workshop pro práci s dospívajícími**Lektorka:** německá Montessori pedagožka známá svými knihami o kosmické výchově a Velkých příbězích**•• 32. kurz Montessori pedagogiky MŠ****pro věk 3 až 6 let** (Akreditován jako DVPP)**Termín:** od ledna 2015**Obsah:** kurz je věnován výchově a vzdělávání dětí podle pedagogického systému Marie Montessori. Věnuje se práci s dětmi od 3 do 6 let.**•• Angličtina s Petrou Gamage - 2015**

Aktuálně

Stěhování

Milé naše centrum v ZŠ Meteorologická,

Zažili jsme spolu mnoho pěkných, ale i náročných let. Díky Jitce Brunclikové a pánům ředitelům Šumskému a Běleckému jsme měli zázemí pro šíření Montessori pedagogiky v Čechách. Jakou radost jsme měli z naší první učebny, přestože nábytek nebyl ani nový, ani krásný, ale mohli jsme do něj uložit pro nás vzácný montessoriovský materiál! Postupně jsme učebnu vybavili a rozšířili jsme naše prostory o chodbu. Později jsme sousedili s první třídou Montessori v této škole. Kurzy, které jsme v Tobě začali pořádat, se pomalu přeplovaly, a tak jsme začali otevírat v roce vždy dva. Do Tvých prostor se podívali i účastníci našich krátkodobých informativních jarních a podzimních kurzů.

Přišlo první loučení, které bylo ale veselé. Stěhovali jsme Tě. Sice jen o pár metrů, ale do větších místností s kuchyňkou, kanceláří a zázemím pro kurzy. To bylo najednou místa! Časem se v Tobě odehrávaly již tři kurzy v roce, informativní kurzy a různé další semináře. Po nějaké době jsme Tě oblékli do nového kabátku. Dostalo jsi příjemné barvy, nový nábytek, nové židle...

Teď je na čase Ti poděkovat. Za Tvé teplo, za Tvé prostory, za náruč, se kterou jsi vždy vítala nové a nové lidi lačnících po nových informacích.

Nastal čas loučení a stěhování, při kterém si Tě z velké části vezmeme s sebou. A té části, co tu z Tebe zůstane, přejeme hodně zvědavých dětí, které dokážou změnit svět.

Tví průvodci Montessori

Zahrada jako radost a brána k poznání

Ahoj všem!

Zajímá vás, jak se může stát zahrada radostnou bránou k poznání? Vše začalo procházkou s dětmi... Chodili jsme a objevovali, co na naší nové školní zahradě máme. Objevili jsme rybíz, jabloně, krásně shnilou břízu. V odpoledním klubu jsem dětem nabídla kroužky - jeden z nich byl i zahradní, a tak to vlastně začalo...

Zahrada se stala součástí naší výuky a radostnou bránou k poznání.

Druhé trojročí začalo s projekty a jedním z prvních byly ROSTLINY. Zahrada nabídla přirozenou možnost naučit se poznávat rostliny i drobné živočichy. Děti zkoumaly, objevovaly rostliny, vyráběly jsme popisky ke stromům, hmatové pexetrio...

Plán pozemku a zahrady se promítl i do projektu MAPY. Zahradní design, 3D modely, plánování, měření, zakreslování, společné mapování...

A protože u zahrad mám stále srdce, a tedy i většinu času, nabídla jsem zpracování konceptu, na jehož základě jsme chtěli žádat o dotaci a měl sloužit jako podklad pro praktické práce šestáků.

Společný zahradní model

Udělal jsem dětem prezentaci o přírodních zahradách a začal se tvořit 3D model. Děti se do toho pustily ve velkém! Nejprve jsem přinesla papír, lepidlo, a nosila jsem postupně kovové pružiny, plastové destičky, modelínu, mušle, kameny, písek, větvičky, mech a začalo velké tvoření. Zapojovaly se všechny děti, které odpoledne pracovaly v našem klubu a v družině. Plán - model byl přístupný o přestávkách, děti tak mohly diskutovat

a tvořit u svačiny, u oběda...

A pak přišla vodní katastrofa – praskly trubky ve škole. Voda něco z modelu vzala, ale nás to posunulo a začali jsme chodit s opravdovým pásmem a počítali jsme měřítka mapy. Děti si samy zjistily, kolik bude stát jezírko a zkoušeli jsme plavat v jimi naplánované ploše. S dětmi jsme naplánované jezírko vyznačili na zahradě. Jeho plocha je překvapila. Vznikl konkrétní nový 3D plán v reálném měřítku.

Zahradní flip

Na řadu přišly další dětské i dospělácké nápady. Zapisovaly se na zahradní flip. Po měsíci jsme zpracovali požadavky a představy do konceptu, který jsem představila celému pedagogickému sboru. Vyšli jsme ven a prošla se trasa podél

provázku, lezlo se na strom, namáčely jsme se v "potoce," šplhaly do kopce, voněly k bylinkám, zkrátka všechny pedagogy si prošly zahradu. Některé z nich tu ještě nebyly, tak bylo plno překvapení. Poté jsem je vyzvala, aby si každá vybrala z předložených obrázků a řekla, proč si ho vybrala. Zjistily jsme, že

každou z nás oslovil obrázek jiný. Tím se znázornila pestrost zahrady - každý pedagog si může najít v zahradě své téma... Představila jsem koncept louky se sadem, kopec s amfiteátre, vrbový domek s potokem a kamenným mořem, prostor pro pěstování i chov, venkovní kuchyň i pec.

Zahradní brigáda aneb rodiče přijďte nám na pomoc!

Plán jsme představili i rodičům, no a brigáda byla na světě. Díky skupině "aktivních rodičů" jsme první jarní den posnídali s dětmi, rodiči a pedagogy v trávě, zorganizovali ples a výtěžek z něho věnovali na zahradu a na brigádě jsme vyrobili to, co jsme s dětmi naplánovali, vypočítali a částečně zajistili. Kompost, vrbový domek, ohniště a hmyzí domky.

Rodiče jsou velkou oporou, pilířem na kterém práce v zahradě dále stojí.

Dotaci zřizovatel nepodpořil, a tak se vydáváme delší a další cestou.

Chystám se lektorovat i seminář pro pedagogy, jak na to - jak si prvek přírodní zahrady vyrobit, pedagogové uvidí, zažijí a snad i pochopí, že učení venku je moc krásné, radostné, zodpovědné a životně důležité.

Ing. Markéta Lážnovská, ZŠ Kladno

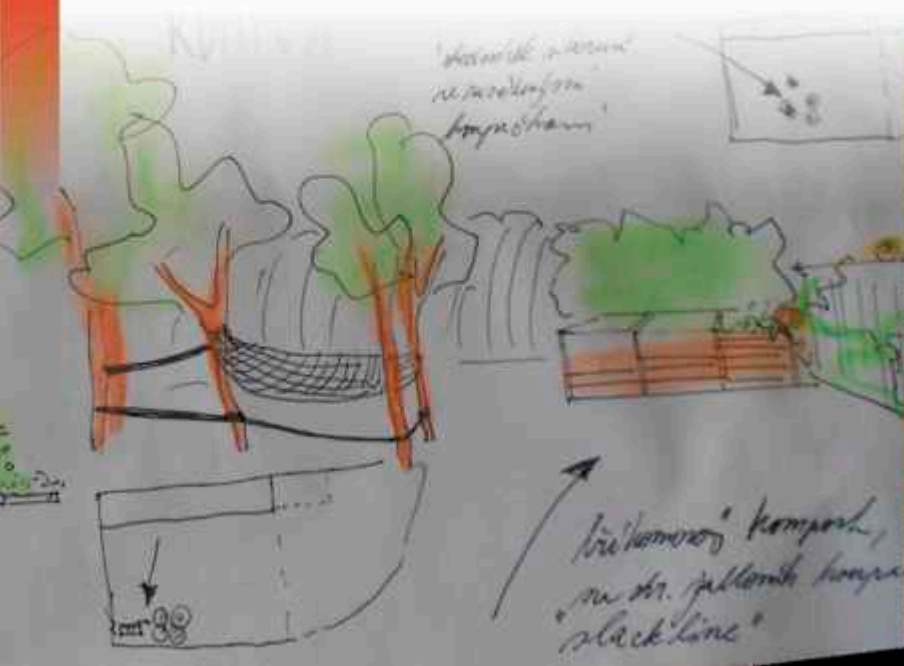
Co přináší radost vám a vašim dětem?

Máte také školní/školkovou zahradu, která přináší dětem radost? Nebo byste si přáli nějakou takovou mít?

Pojďme se vzájemně obohatit radostnými nápady, náměty.

Vítány jsou na emailu:

zpravodaj@montessoricr.cz

Rodičovství jako příležitost

„Maminko, promiň, že jsem na tebe byla ošklivá.“ Ta krátká věta, kterou jsem nedávno vyslechla v čekárně dětského lékaře, mě dostala. Jak mohla být ta odhadem tří až čtyřletá dívka schopna vyslovit (a skutečně to tak i myslet!) slova, která jsou pro mnohé dospělé tak těžká? Je jasné, že je musela někde slyšet. A kde jinde, než doma. Jako rodiče našim dětem denně ukazujeme, jak se chovat. Maminka či tatínek té holčičky museli mít v sobě velkou sílu, když byli schopni vyslovit větu, kterou pak jejich dcera zcela nenuceně použila. Udělat chybu, zachovat se vůči vlastnímu dítěti tak, že bychom se nejraději neviděli, ale přesto mít odvahu přiznat vlastní chybu a omluvit se. A začít znovu. Dát budování pevného vztahu s vlastním dítětem další šanci. Dát další šanci sobě sama...

Obdivuji všechny rodiče, kteří jsou toho schopni. Je to známka skutečného respektu k dítěti. A říkám si, mají to tak v té rodině odjakživa? Nebo rodiče té holčičky prošli vlastní katarzí a skrze vztah k dítěti vyrostli? Vztahy s dětmi jsou plné podobných situací, které pro nás v jistém smyslu představují výzvy. Zachováme se ve stresové situaci tak, jak máme „naprogramováno“ z dětství, byť by se nám tento program nelíbil, nebo vědomě začneme programy přemazávat a nahrazovat novými?

Když jsem přemýšlela nad programy, které se v naší rodině předávají již několik generací, v mysli mi běžel film, v němž se rychle střídaly nejrůznější situace z dětství. Jako červená nit se jimi prolínala jedna myšlenka – jsi hodna lásky jenom tehdy, když jsi dokonalá. Překvapilo mě, že jsem celé roky tuto myšlenku přijímala jako pravdivou. Ani mě nenapadlo o ní přemýšlet, protože přece odpovídala realitě, ve které jsem vyrůstala. Samotnou

mě zarazilo, za jak skutečnou ji považuji. Jsem opravdu hodna lásky jenom tehdy, když jsem dokonalá? Co mě však začalo trápit ještě více, byla obava, zda toto „poselství“ předávám dál vlastním dětem...

Zkusili jste se někdy zamyslet nad tím, co vás na vašich dětem nejvíce zlobí? Nepořádnost? Nedochovilnost? Lhaní? Vztekání? Fňukání? Vyberte si jednu z těch vlastností, tu, která je pro vás nejproblematictější. A nyní si představte, že byste se tak měli chovat vy. Že byste třeba měli přijít ze zahrady, po celém bytě poházet oblečení tak, jak z vás zrovna odpadlo, a jít si bezstarostně hrát. Že byste to nikdy neudělali? Jak byste popsali vlastnosti dítěte, které toto dělá? Je nepořádné nebo je pohlceno vlastní radostí ze hry na zahradě a těšením se na hru další? Dělá vám naschvály, protože to po něm budete muset uklízet a ono moc dobře ví, jak vás to vždycky naštve, nebo potřebuje vaši trpělivost, aby se naučilo

myslet na to, že za své věci zodpovídá? A teď si zkuste představit, že byste byli v kůži vašeho dítěte. Jakou reakci na to, co jste právě „provedli“, byste si toužebně přáli?

Jako dítě bych si na prvním místě přála přijetí. Přijetí toho, že jsem taková, jaká jsem. Přijetí mé nedokonalosti. Přijetí mě, bez podmínek. A zároveň jemné vedení k tomu, abych se naučila ve společenství fungovat tak, aby to druhým neubíralo energii. Jako dítě už bych ale nejspíš nechápala, že v mém dospělém toto toužebně očekávané chování vyžaduje nadlidské úsilí. Že můj dospělý toto nikdy nezažil. Že se nenaučil milovat bez podmínek. Nebo že má v sobě potlačenou tu bezstarostnou část vlastního já, která odhodí kabát doprostřed předsíně a jde si hrát. Tu část, která by si dovolila dělat to, co jí přináší největší potěšení.

Jsou děti, které mají to štěstí a u svých dospělých zažijí proměnu. Jejich dospělí náročné každodenní situace s dětmi využijí jako výzvu a přemění je ve vlastní růst. Jejich dospělí naleznou sílu na to se omluvit, že na ně křičeli kvůli kabátu. Budou s nimi sdílet radost ze hry a poté jim po cestě do kuchyně podají kabát, aby ho mohly uklidit tam, kam patří. Budou s nimi v dobrém, i ve zlém (rozuměj ve stavu „nedokonalosti“). Tyto děti mají šanci budovat vlastní sebeúctu a zcela přirozeně pronášet věty, jako ona holčička z čekárny.

Nikdy není pozdě na to začít znovu. Nikdy není pozdě na to objevit vlastní stíny a vynést je na světlo. Nikdy není pozdě začít jinak. Naše děti nám k tomu dnes a denně dávají nespočet příležitostí. Pojďme využít tyto šance a růst společně. Stojí to za to!

Děti jako naše dokonalé zrcadlo

Stejně tak, jako jsem prohlašovala, že jsem práci napsala sama, prohlašuji, že metodu Marie Montessori praktikuji velmi krátce. Tudíž kvalita této eseje se dá již předem předpokládat... Uvidíme. Avšak název, který jsme si mohli zvolit, mě vybízí k psaní. Děti a téma podobenství s námi, neboli zrcadlo, jsou mi tak blízké, že ostych a tréma pozvolna odcházejí.

Co cítím k sobě a mám uvnitř sebe, to mám i navenek a kolem sebe. Počínaje od pořádku ve skříni a na stole, v počítači a v kabelce... Kolikrát denně si srovnávám myšlenky a vyhazuji zbytečné? Jak často odstraňuji přebytečně věci ze svého softwaru? Často? Právě spousty a spousty myšlenek nám brání mít čistou hlavu, být otevřený. Hromadění myšlenek a starostí nám zatemňuje mysl, uzavírá srdce, staví kolem nás bariéry, a dělí od okolního prostoru. Dokud nepochopíme, že prostor je nositelem informací a mysl neomezeným prostorem, bude nám v cestě stát spousta zbytečných hodnotících myšlenek, které nás brzdí ve vlastním vývoji, tak i rozvoji dětí. Děti bohužel odnášejí v negativním slova smyslu vše, co máme za osobní strachy a starosti v mysli... Bereme jim tím drahocenný čas. My jsme tu pro děti – ne děti pro nás. My průvodci z kouzelné země Marie Montessori nosíme na bedrech velkou odpovědnost. Nenecháme se tou odpovědností zpomalovat, mějme ji raději jako radost a inspiraci pro náš další růst. Ve skupinách na kurzech můžeme krásně spatřit, jak funguje to ZRCADLO - co to vlastně je...

Říká se, že to, co vidím na druhých je většinou mým vlastním problémem. Není tomu tak však pokaždé. Myslím, že neexistuje žádné obecné pravidlo či definice, která by byla neměnná. Právě toto si myslím v tuto chvíli. Zítřka to může být zase úplně jinak.. Pomíjivost každé

chvilky mě učí velké trpělivosti, co se týče každodenních situací s dětmi. Přístup v Montessori je právě tímto krásný, je plný svobody, není statický. Relativita této metody mě přímo uchvacuje.

Cítím velkou příležitost a ohromnou velikost celé metody Montessori. Nejspíš nechci používat slovo poslání ani budoucnost – zní mi to jako klišé... Použiji slovo PŘÍTOMNOST, to mi sedí nejvíce k pedagogice Montessori. Přítomností mám nyní na mysli moudrost v tom, co se v přítomnosti odehrává. Právě teď, když mám příležitost být s dětmi, ukazují se mi mé takřkajíc nedokonalosti v tom pravém

světě. Jsem-li rozrušena uvnitř, vidím to navenek ve formě neklidu dětí kolem sebe - a to doslova. Když mám rýmu a drnčí mi v hlavě, děti mají zrovna náladu dělat co největší hluk... Jsem-li ve výborné náladě, zamilovaná do všeho a všech, cítím-li pokoru, v tu chvíli jsou děti k zulibání hodné a klidné.

Ohromnou šancí k sebereflexi a velkou školou se spoustou malých učitelů naráz mi je skupina dětí. Jsou to ty nejnádhernější a zároveň ty nejtěžší chvíle. Říkala jsem si: „Mám tu nejkrásnější práci na světě. Děkuji, že mám takovou práci. Přeji si, aby i ostatní lidé měli tu příležitost.“

První dny, co jsem opouštěla školku, měla jsem slzy v očích. Slzy štěstí. Děti jsou ty nejdokonalejší bytosti, které máme možnost vnímat všichni. Děti nás spojují, jsou námi a my jimi. Díky dětem jsme tady tím, čím jsme. *„Člověk je stvořen pouze a jen z dítěte. Dospělý se na tomto tvoření nemůže přímo účastnit. Je vyloučen ze světa dětí ještě zřetelněji, než je dítě vyloučeno z přetvořeného sociálního světa dospělých. Dítě je tvůrcem člověka.“* (Marie Montessori)

Kromě těchto krásných okamžiků nastaly i krušné chvíle... To jsem si říkala: „Uteču a už se nevrátím. Už mě tady nikdy neuvidíte!“ V tu ránu mi to došlo: „Bezva, teď a tady máš tu chvíli, kdy se musíš překonat. Díky za tuto chvíli. Děti jsou mým zrcadlem.“ Najednou, jakoby skončil tragický film, jakoby nastal ten správný okamžik... „Ano, to je ono!“ Uklidním se, zastavím se, a dívám se na celou divokou situaci s odstupem... Octnu se najednou v prostoru blaženém. Děti rozmlouvají, pracují, jsou samostatné, vedou důležité rozhovory. Binec a randál už neexistují. Nenapravitelné a bezvýchodné situace vypadají schůdně a zvládnutelně. Jsem součástí dětského života, vždyť máme společný život, společné chvíle. Strach zmizí a nastoupí důvěra v prostor a důvěra v děti. Jak by děti měly věřit nám, když my nevěříme jim?

Hlavní je individuální přístup v jedinečných situacích. Pokud budeme děti respektovat, děti budou také respektovat nás.

Jak může být dítě mým zrcadlem, když každé dítě je jedinečné?

Picasso říkával, jak by mohla existovat jedna pravda, když se dá na jedno téma namalovat tisíce obrazů? Ona jedinečnost je vlastní i každé chvíli... Proto i náš

přístup k dětem by se měl přizpůsobovat. Měli bychom se z tohoto důvodu zbavit navykých tendencí. Osvěžit své reakce, NEUSTÁLE BÝT TADY A TĚD.

Zázračný Montessori přístup dětem dává svobodnou možnost vybrat si, v co věřit, kým být, jak BÝT.

„Když už člověk jednou je, tak má koukat aby byl.“

Použiji tady, sem, NYNÍ, text z mé oblíbené knihy Čtyři dohody od Dona Miguela Ruize z kapitoly s příznačným názvem Kouřové zrcadlo:

„Jako děti jsme neměli možnost vybrat si, v co věřit, ale souhlasili jsme s informacemi, které nám ze snu planety předávali jiní lidé. Jediný způsob, jak uchovávat informace, je dohoda.“

Vnější sen může upoutat naši pozornost, ale pokud jej neschválíme, informace o něm neuchováme.

Jakmile něco schválíme, uvěříme v to, a tomu se říká víra. Mít víru znamená bezpodmínečně věřit.“

Děti mě učí říkat to, co si doopravdy myslím. Učí mě říkat pravdu. Poznají hned, co člověk v mysli nosí. Jakmile se někdo snaží na děti zahrát divadélko, že je v klidu, přitom uvnitř má zmatek a chaos – děti to okamžitě poznají, ba přímo vycítí na dálku. Mají sonary na lidské pocity, jako delfíni se domlouvají beze slov, a přitom mají větší slovní zásobu, než lidé. Také děti si mlčky předávají zkušenosti, pocity, nálady. Mají

v sobě ohromný potenciál. Neměňme je, učme se od nich, změňme sami sebe.

„Jste zrcadlem, v němž dítě vidí svou hodnotu.“ (Naomi Aldort)

Děti jsou dost často telepatické, bezprostřední a otevřené – pokud jim to dovolíme... Když poskytneme dětem prostor plný lásky a hojnosti, uvidíme, že není čeho se bát. Dítě je náš učitel, podle mě to není naopak. Nejsem učitelka ve skupině dětí, ale jsem pozorovatelem a průvodcem skupině učitelů v jejich domě, jejich prostoru. Děti, tu nejsou pro nás, ale spíše my pro ně.

Důležité podle mě je, aby děti byly samy sebou a nemusely hrát námi vytvořené role... Dítě by nemělo mít potřebu se nám zalíbit, nemělo by chtít být chváleno... Dítě by se nemělo bát vyjadřovat své pocity a být autentické. Myslím si, že by mělo mít jistotu v tom, že se může plně pohroužit do své práce a zároveň vědět, že je v bezpečí.

Musím neustále myslet na to, jak velkou odpovědnost mám, když jsem s dětmi. Neopomínat ani ty sebemenší detaily. Musím se naučit nepodléhat svým reakcím, v těžkých situacích čerpat emocionální sílu. Jsem si vědoma toho, že je přede mnou ještě dlouhá cesta.

„Pokud jako vzdělavatelé věříme, že můžeme dítěti pomoci v rozvoji jeho schopností, pak je také důležité vědět, v jakém okamžiku je naše pomoc vůbec užitečná a kdy je zbytečná nebo dokonce škodlivá.“ Marie Montessori

Mám příležitost pracovat ve skvělém týmu v jedné krásné lesní školce s prvky Montessori a ve školce, která se zabývá čistě Montessori pedagogikou. Metoda Montessori má velkou budoucnost a je mi ctí, že mohu být součástí tak báječného společenství svobodně smýšlejících a samostatných altruistických bytostí.

Na závěr bych chtěla už jen zmínit, že je dobré poskytovat dětem, co nám samotným chybí. Co bychom potřebovali. Obohacujeme jejich životy a nechejme si obohatit ty své.

Nezapomínejme, že dítě je naše dokonalé zrcadlo.

Irena Dušková, studentka diplomového kurzu Společnosti Montessori

- Vše co naše děti dělají, nějakým způsobem souvisí s námi. Ať se nám to líbí nebo ne.
- Příklad dospělého poskytuje vzor napodoby, ale není zárukou úspěchu.
- Važme si dětí, jsou zrcadly nejvěrnějšími. A zrcadlo křičí: „DĚLEJ SE SEBOU NĚCO!“
- Dítě napodobuje naše chování, ne to, jak mu říkáme, aby se chovalo.

Montessori závěsné mobily v praxi

Vilém se narodil jako naše čtvrté dítě. Už v těhotenství bylo znát, že se mu moc nelíbilo, když jsem si večer lehla. A po porodu se to potvrdilo. Těšila jsem se na to sladké spící novorozeňátko, s nímž se nejmíň 5 dní nehne z postele a budeme se jen válet a kojít a válet a kojít. Ovšem hned druhý den bylo jasné, že je Vilém nejspokojenější, když se s ním chodí v náručí, a to nejlépe i v noci. Pokud ležet, tak jediné dudající nečí prst na uklidněnou... A tak to trvalo poměrně dlouho...

Chvilími se zdálo, že Vilém náš „Montessori koutek“ vlastně úplně nesnáší a vadí mu, co že to na něj vlastně zkoušíme. Takže připravené černobílé mobily (ptáček a munari) byly využity vždy jen pár vzácných minut, možná spíš vteřin... (Celkově se mi zdá, že vlastně vůbec.) Jediné místo, kde byl Vilém docela ochotný občas poležet sám, byla pec. Ta je přece jen víc v centru dění a možná hraje roli i to, že ležení je ve výšce metr a půl. Což je něco jiného než být odložený někde „v koutě“ na zemi.

Jinak se Vilém hlavně nosil na ruce a v šátku. V závěsné kolébce – hacce – vydržel jen za neustálého houpání. Spaní v noci se zlepšilo po 5 týdnech, kdy si Vilém konečně oblíbil polohu na břiše, která se nám osvědčila už u dvou nejstarších dětí (které tak spaly od hned od 1. týdne) – krásně děti zklidňuje, neruší je rozhazování rukou apod. Přes den stále spaní jediné v šátku.

První opravdový a dlouhodobější zájem o mobily přišel někdy v půlce třetího měsíce, kdy jsem Vilémovi vyrobila a zavěsila oktahedrony v základních barvách. To bylo jako zázrak, jak „dlouho“ pod nimi najednou vydržel. Tak jsme samou radostí hned vyrobily spolu s devítiletou dcerou Babetou mobil se šesti barevnými jeřáby (za každého člena rodiny jeden) a sedmiletý syn Robin vyrobil loďky, které jsme zavěsili do hacky. Tam mobil funguje úplně nejlíp, protože vlastně není nic jiného v zorném poli. Jinde je přece jen ke koukání víc věcí. Do auta jsem dala kartonovou velrybí girlandu, kterou jsem koupila na webu Hračkytéma (který mimochodem vřele doporučuji) a starší děti ji Vilémovi vybarvily. Obecně se mi ale zdá, že se vše rychle okouká a bylo by třeba mobily měnit častěji.

Ve věku 3 měsíců jsem zkoušeli i kočárek, kam jsem operativně převěsila velryby a chvíli to fungovalo. Délka soustředění byla ovšem závislá na mnoha věcech – náladě, únavě, stavu trávicího traktu...

Nyní jsou Vilémovi 3 měsíce a tři týdny. Prim už hrají lidské obličejy, nejlépe zpívající nebo alespoň mluvící, ty ho vždy jistojistě rozesmějí. Hodně ho taky baví zrcadlo, kde se nejen pozoruje, ale nově i „osahává“. Rád pozoruje přes zrcadlo i ostatní lidi a věci. Přibylo nám i závěsné gobi v podobě 4 vlněných koulí ve čtyřech odstínech modré, které mi plstila z ovčí vlny moje „waldorfská“ kamarádka.

Opět se mi potvrdila teorie „chybějícího čtvrtého trimestru“, podle které se miminka první tři měsíce chtějí stále jen nosit a potřebují si připadat dál jako v bříšku. Zařadit kočárek se nám stále nepodařilo, takže ta výše zmiňovaná akce s velrybami zůstala ojedinělá, ale Vilém už vydrží poměrně dlouho ležet sám na zádech, nenošený, nepodložený, neobložený. Chytá si ruce, maká nohama a pozoruje věci kolem sebe. Chvíli vydrží úplně „odložený“, chvíli pak s naší přítomností a pozorností, s přibývajícím únavou chce na klín a pak se nosit. Přes den spí hlavně v hacce, ale už vydrží déle sám, bez neustálého houpání; nebo ve vaku či šátku, a i tam je znát delší tvrdý spánek. V noci stále na břiše, se dvěma, třemi kojeními.

Ve 3,5 měsících se navíc začal přetáčet ze zad na břicho a od té doby tráví hodně času spokojený na břiše. Pase, snaží se naznačovat plazení, tím se lehce točí a posunuje, pozoruje deku pod sebou, sebe v zrcadle, venku rukama poznává trávu, hlínu a brouky... Takže i to přispělo k odpoutání a větší samostatnosti.

Hodně využíváme i velké šátky – sarongy – jako deku pod nás, lehkou letní přikrývku, ručník, šaty..., a protože mají pěkné vzory, tak i jako oblíbené objekty k pozorování. Teď se pod ně s Vilémem schováváme, což je pro něj velká sranda. A taky si zpíváme, cvičíme, masírujeme ho, koupeme v kyblíku, ve velké vaně s rodiči či sourozenci; čerstvě se v ní koupe i sám – položím ho na záda, sprchuju ho a nechám napouštět vanu do takové výšky, aby mu akorát zakryla uši, a on si tam lebedí. Ve dvou měsících byl na týdenním plavacím pobytu, kde se ve slaném bazénu i potápěl, což zatím nebylo moc oblíbené, protože proti horké vodě, kterou má doma a kterou miluje, byl teplý bazén příliš studený.

A na závěr nesmím opomenout léty prověřenou klasiku – třepetající se listí stromů. To je teď nejlepší „televize“, která vydrží hodně dlouho. A při jejím pozorování to vypadá, že do čtvrtice máme poprvé klidné dítě, se kterým není třeba neustále chodit, ale je schopné déle pozorovat i u nás na klíně či v leže.

Tereza Loučková

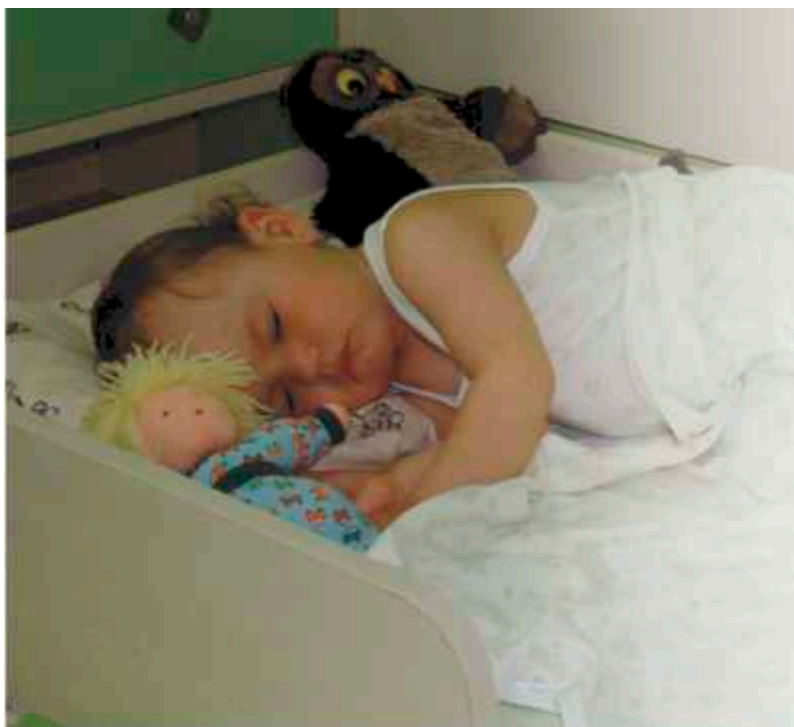
Montessori inspirace pro život s batoletem

aneb, jak mi seminář „Montessori cestou“ pomohl „uvidět“ potřeby mého syna a podpořil tak jeho přirozený vývoj

Také chcete mít spokojené dítě? Hledáte informace o vývojových potřebách dětí v odborných publikacích?

Jistě zde naleznete mnoho užitečných informací, ale to nejdůležitější pro podporu přirozeného vývoje svého dítěte můžete získat pouze jeho pozorováním.

Možná si říkáte, že je to snadné. Opak je pravdou. Chceme-li dítě pozorovat, musíme se sami zastavit, ztišit se, na všechno ostatní zapomenout a věnovat svoji pozornost pouze dítěti. Zdá se vám, že v dnešní uspěchané době je to úkol téměř nereálný? Je jen na nás,

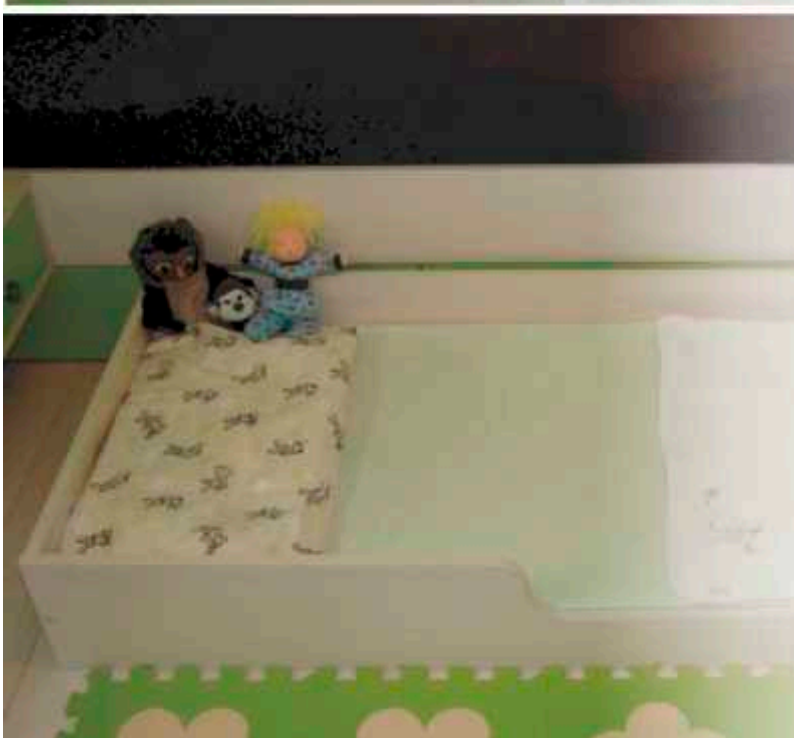

Věřte, že vynaložené úsilí stojí za to. Je velmi pravděpodobné, že budete činností dítěte natolik fascinováni, že se pozorování stane dalším rodinným rituálem.

Pozorování nám může dát odpověď na mnoho otázek, které si při výchově dítěte klademe. Pozorování totiž respektuje individualitu dítěte. Může nám pomoci i při řešení praktických záležitostí týkajících se například vybavení dětského pokoje.

V době, kdy můj syn objevil kouzlo lezení, začala mu být jeho stávající postýlka překážkou v jeho touze po samostatnosti. Když se ráno probudil, chtěl si sám vzít knihu z nočního stolku a ještě si ji chvilku v postýlce prohlížet. Laťky postýlky mu v tom však bránily. Bylo třeba hledat řešení, které by podpořilo jeho zájem, ale zároveň bylo pro něj i bezpečné.

Inspiraci na řešení problému jsem získala díky Montessori. Nápad nízké postýlky mě natolik nadchnul, že jsem se po absolvování semináře „Montessori cestou“ rozhodla ji svému synovi pořídit. Finální podoba postýlky vychází z jeho individuálních potřeb, které jsem vypožadovala i v době jeho spánku. Část postýlky má zvýšenou bočnici, která má zamezit případnému pádu dítěte z postýlky. Výška bočnice zároveň odpovídá schopnosti dítěte přelézt ji bezpečným způsobem. Před postýlkou je umístěna podložka z pěnového puzzle s vyjímatelnými květinami. Květiny odlišné barvy lze v případě potřeby vyměnit za květiny stejné barvy. Vznikne tak jednobarevná podložka, která umožní dítěti lépe vidět věci, které mu na podložku pokládáme.

Synova radost z nové postýlky byla veliká. Byla podpořena nejen jeho samostatnost, ale začal si všimát i věcí, které dříve, kvůli laťkám postýlky, nemohl dobře vidět. Počáteční obavy z toho, že syn bude z postýlky vylézat a vznikne problém s usínáním, se nenaplnily. Díky tomu, že se může volně pohybovat po pokoji, kdykoliv vylézt z postýlky a hrát si se svými hračkami, nemá potíže s uložením se do postýlky ani usínáním v době, kdy je unavený. Dokonce sám říká „hají“ a lehá si do postýlky, kde si ještě chvilku hraje s panáčkem Kubou a plyšovými zvířátky. Panáček Kuba je vlastnoručně ušitý dárek od babičky pro hezké usínání, ze kterého máme oba velkou radost. Syn nadšeně ukazuje jeho vlasy, oči, pusku a zároveň mi sděluje, že má na oblečku i „auta“. K pohodovému večernímu usínání přispívá i náš každodenní rituál – společné čtení synovy oblíbené knihy o zvířatech. S tímto rituálem souvisí i rozsvícení a zhasnutí lampičky, což přenechávám synovi, neboť tato činnost ho velmi baví. Po probuzení za mnou přichází vždy s úsměvem, a to i do

jiného pokoje, abych věděla, že je již vzhůru. Poté se většinou vrací do svého pokoje a hraje si s hračka mi, prohlíží si oblíbené knížky nebo se pozoruje v zrcadle. Velké zrcadlo s madlem umožňuje synovi nejen vidět, jak se pohybuje, ale v současné době plní důležitou roli i v rozvoji jeho verbální komunikace a sociálního chování. Svému obrazu v zrcadle vypráví, mává, směje se, dělá „kuk“ i loučí se s ním, když odchází spát. Je nepopsatelně krásné mít možnost všechny tyto činnosti pozorovat. Být u jejich vzniku a společně se z nich radovat.

Věřím, že dítě nám může samo ukázat, co potřebuje, pokud mu k tomu dáme příležitost. A nejen to. Dokonce má neuvěřitelnou schopnost naučit nás mnoho nových věcí. Prostřednictvím dítěte se můžeme „znovu vrátit“ i do našeho dětství. Dívat se na svět jiným pohledem. Připomenout si krásu a jednoduchost věcí, které nás běžně obklopují. Znovu je objevovat i podrobněji zkoumat. Víím, že tato příležitost se již nikdy nevrátí a proto si ji chci užít tady a teď. Všechno ostatní počká. Můj syn ne!!!

Velké poděkování patří mým milým průvodkyním cestou Montessori – Dítě Dlouhé a Simoně Livorové, které mi poskytly nejen mnoho inspirace pro každodenní život s batoletem, ale hlavně mi předaly velkou víru ve schopnosti dítěte, která je základem podpory jeho přirozeného vývoje. Děkuji také svému manželovi, který nábytek „na míru“ našemu synovi s velkou trpělivostí a láskou vyrábí.

Renata Bečková

(autorka je matkou 18. měsíčního chlapce s velkým nadšením pro objevování rozmanitosti světa, který nás obklopuje)

Dopis Zemi

Jan Čarek

„Jen si, děti, všimněte, co je krásy na světě.
Jen se, děti, rozhlédněte, co tu kolem krásy kvete.
Kolik je tu zvířátek, kolik ptáčků, ptáčátek.
Kolik je tu dobrých lidí, co si radost nezávidí.
Jen si, děti, všimněte, co je krásy na světě.“

Milá Země,

děkuji Ti za tvé nekonečné dary, které nám bez předsudků a podmínek rok, co rok poskytuješ. Jsem vděčná za střídající se roční období, která s sebou přinášejí nádherné proměny Tvého vzhledu.

Jarní zelenavé kroužlo probouzející se přírody doprovázené zpěvem ptactva mě nabíjí svěží energií. Raduji se z příchodu nových bylostí, ať už to jsou mravci, plácali, kořálci či jiné živočichové. Okouzluje mě nespočet vlní rozkvetlých stromů, keřů a rostlin, které jaro provázejí.

Ráda si užívám letního tepla, dusna před bouřkou, která vše vyčistí, vlhkých večerů i orosených rán, kdy můžu bosa chodit loukou v trpyčkových káphách. Láká mě vlně čerstvě posekané trávy, usušeného sena a chuť zralých třešní i borůvek.

Začínající podzim přináší hojnost. Hojnost dozralé úrody jablek, krušek, švestek, ostružin. Z lesů nosíme plné košíky hub rozličných tvarů, vlní a chutí. Listí se začíná neuvěřitelně krásně zbarvovat, jako by malíř vzal paletu a teplými barvami maloval na obrovské plátno přírodní scénérie.

Najednou je licho. Vše je přikryto bílou sněhovou peřinou. Vločky různých tvarů jsou jako malé záhady. Jsou krásné a každá je jedinečná. Zima má své nezaměnitelné kroužlo, které si můžeme vychutnat díky dlouhým večerům v přítomnosti našich blízkých.

Milá Země,

děkuji Ti, že smím být součástí těchto proměn a nekonečného odvíjení, i když vím, že jsem vždy o rok starší. Jsem ráda, že jsem se na Tobě narodila a že mohu sdílet tento koloběh znovu a znovu. Chci, abys věděla, že mě nikdy neopouští. Dovol mi vyjádřit svou vděčnost za vše, čím jsi. Za vzduch, lesy, poloky, řeky, hory, nížiny, jezera, moře, oceány, vodopády, úrodnou půdu, živočichy, pitnou vodu, rostliny, kameny, minerály, drahé kovy, uhlí, dřevo, plyn, ropu a lidi.

Děkuji, ďakujem, danjavad, спасибо, ありがとう, thank you, merci, danke, igracias, 謝謝, grazie, ευχαριστώ, спасибі, cảm ơn bạn...

S láskou, pokorou a úctou

Ulasla Killebrandová

Úcta k Zemi

aneb Montessori smyslové zkoumání země a práce s hlínou

„Bud'te pokorní, neboť jste stvořeni ze země. Bud'te pokorní, neboť jste stvořeni z hvězd.“ (Srbské přísloví)

Marie Montessori dala dětem největší dar – dala jim celý vesmír! Cítila, že není bytosti v našem celém vesmíru, která by byla tak malá, aby ji nešlo pozorovat a zkoumat. Také hlína pro ní nebyla něčím, co by mělo být vyřazeno z dětského zkoumání, něčím „špinavým,“ čeho se děti v žádném případě nesměly dotknout. Ba naopak podporovala přirozené zkoumání přírody k tomu, aby lákalo smysly a podporovalo přirozené učení.

A jak dáme našim dětem vesmír? Nejlepší způsob je využít smyslového zkoumání.

Co je hlína?

Vezměte si pár kbelíčků a lopatek a na procházce zkuste najít více než jeden druh hlíny. Hledejte půdu jílovitou, písčitou, štěrkovou, aj. Přineste si je do zahrady nebo do třídy a smyslově každou z nich prozkoumávejte:

- Jak vypadá?
- Jaká je na dotek?
- Jak voní?
- Co v ní je či není?

Na každou z nich se podívejte lupou. Povídejte si o tom, jaké jsou mezi nimi rozdíly, co jste objevili.

Použijte pinzetu na to, abyste z ní vyndali věci, které nejsou hlínou. Bud'te opatrní, abyste neublížili tvorům, které možná objevíte.

Výroba bahna

Vyzvěte děti, aby přimíchali do každé hlíny vodu. Opatrně jednotlivé druhy promíchejte a pozorujte, co se stane, když přestanete míchat. Zůstane hlína s vodou promíchaná nebo se oddělí? Jaké jsou bahna na dotek? Liší se? Voní jinak?

Výroba cihel

Můžeme si s dětmi povídat o tom, že první lidé vyráběli své domy z hlíny a v některých kulturách je tomu tak dodnes. Když první lidé stavěli domy, museli nejprve zjistit, která hlína je na stavbu nejvhodnější. Vyzvěte děti, aby také prozkoumaly hlíny, které donesly a vyzkoušely, z kterých jsou nejpevnější cihly. Nalijte různé druhy bahen do různých forem a nádob a nechejte je několik dní vysoušet. Pozorujte rozdíly. Povídejte si s dětmi o tom, co pozorují a které by ony použily ke stavbě svého domu.

Možná vám hlína zase tolik neříká. Možná je jí podle vás všude kolem dost a možná, je pro vás její průzkum nuda. Možná...

Ale možná, že stačí změnit úhel pohledu a díky dětem a společnému zkoumání uvidět tuto obyčejnou Montessori pomůcku v novém kabátě.

Tato život dávající a život udržující látka pod našimi nohama má svůj původ v hvězdném prachu, stejně jako my! A když se nad tím člověk zamyslí tak, je to docela dost působivé!

Mír v duši, mír mezi lidmi, mír mezi národy

„Snažit se o pokoj ve světě se velmi podobá snaze o pokoj v rodině. Naše globální rodina je mnohdy nefunkční a má prakticky stejné problémy jako každá současná nefunkční rodina..

- moc je soustředěna do rukou jedné osoby nebo jedné role
- za identitu se považuje konformita a poslušnost
- autonomie je podmíněna souhlasem jiných
- konflikty se řeší obviňováním a tresty
- věci se řeší nařízením, hrozbou, silou, obcházením
- důvěry se často zneužívá
- vztahy jsou založeny na ovládnutí a podřízení

Dítě, které ve své rodině zjistí, že dosáhne svého hrozbou, silou nebo manipulací, bude pravděpodobně používat tyto metody i v dospělosti, pokud něco nezasáhne. Dítě může hrozit pěstí nebo holí. Dospělý může vzít pušku nebo bombu; bude to stejný proces. Pokud je domov nebo školka prostředím, ve kterém dospělí mezi sebou konflikty řeší obviňováním, ospravedlňováním, ponižováním apod... pak máme před sebou ještě dalekou cestu..“

A nejvyšší čas vykročit..

(Virginia Satirová)

„Život dělají lidé, a co se mezi nimi děje, rozhoduje o tom, co se s nimi a s jejich okolím stane. Vše, co lidé znají, v co věří a jak řeší své rozpory, začíná v rodině. Pokračuje ve školce a škole.“

Virginie Satirová

V jakém duchu vychováváme naše děti my dnes?

Žijeme v době velkých příležitostí. Zaleží na nás, co zvolíme. V dnešním světě můžeme pomocí satelitů a jiných komunikačních zařízení za několik vteřin spojit s téměř každou osobou téměř kdekoli na této planetě. Máme inteligenci a schopnost vymýšlet skvělou a někdy i děsivou techniku. **Ale ještě musíme vypracovat spolehlivý způsob, jak na tomto světě žít a vzájemně spolupracovat.**

Mír začíná u mne, u nás, v naší rodině, v naší školce či škole. Když někdo zažívá pokoj, klid a mír, začíná u něho proměna.

Máme v našem rychlém světě čas na klid a mír? Nespěcháme neustále za nějakým bohulibým cílem? Máme čas užít si pokoj, klid a mír my sami, v našich rodinách, školkách a školách?

Pokud ano, pak jsme modelem mírumilovnosti a harmonie, a to působí i na všechny kolem. Na naše děti. Vychováváme-li děti v mírumilovném prostředí, v němž průvodci klid žijí, z dětí se stanou mírumilovní dospělí, kteří pak vytvoří mírumilovný svět.

Malé děti mají tu jedinečnou schopnost nasávat zkušenosti a dojmy z jejich okolí a využívat tyto dojmy jako pomocníky k utváření jejich osobnosti. Proto je velmi důležité, abychom reflektovali prostředí, která dětem připravujeme a nabízíme. Pokud chceme, aby vyrostly v mírumilovné lidi, je potřeba připravit prostředí, které odráží a zrcadlí mír. Pro prostředí, která jsou citlivě a harmonicky připravena a s láskou opečovávaná nejprve námi dospělými. A proto...

Dita Dlouhá

Není míru bez udržitelnosti, není udržitelnosti bez míru

V minulém čísle zpravodaje jsme se díky Vlastičce dotkli tématu míru na dosah naší ruky. Výchova míru je spojená také s úctou a spoluprací. Tento zpravodaj je věnován spolupráci mezi rodiči a školou, mezi pedagogy, mezi námi všemi. Doufáme, že bude semínkem našeho společného zamyšlení nad tím, zda:

- Vedeme děti k úctě k sobě, k druhým, ke světu kolem nás? A jak?
- Vedeme děti ke spolupráci? Jak?
- Jsme našim dětem v tomto směru vzorem? Jakým?

Ale také nad tím:

- Co budou řešit v budoucnu naše děti?
- Na co bychom je měly připravovat?
- Čemu bychom ve vzdělávání 21. století měli věnovat prostor a čas?

Těšíme se na Vaše příspěvky...

**"Až budou všechny stromy
vykáceny, až budou všechna
zvířata zabita, až bude
všechna voda znečištěná
tak, že jí nebude možné pít,
a až nebude bezpečné
dýchat vzduch, pak teprve
přijdete na to, že se peněz
nenajít."**
indiánské prorockví

Montessori dospívající z celého světa se spojují a vybízejí, abychom se společně s nimi věnovali těmto tématům: klimatické změny, odpady, voda, biodiversita, lidská práva, kácení lesů, energie a její zdroje...

Volají na nás, abychom nezapomínali na celostní vzdělávání, na vedení k úctě a spolupráci a na to, aby vzdělávání bylo pro život...

Klimatické změny

Odpady

Voda

Biodiversita

Lidská práva

Celostní vzdělávání

Energie a její zdroje

Kácení lesů

Více informací:

Montessori Institute for the Science of Peace
Mission: to provide a comprehensive, developmental whole-
school design for empowering the adolescent personality,
their teachers, and schools for constructing a vision of peace
and sustainability, both locally and globally.
www.constructingpeace.org

DĚTI ZEMĚ

2. stupeň Montessori sdílení zkušeností

V minulém čísle našeho Zpravodaje jsem popsala zážitky našeho českého pedagogického týmu, který absolvoval vzdělávání učitelů pro práci s dospívajícími v programu Děti Země v Německu. Článek začínal společně sestaveným mottem českého týmu:

„Cílem vzdělávání a práce s dospívajícími je budovat jejich sebedůvěru a zprostředkovat jim zkušenosti, jak si poradit se světem, aby se v budoucnosti nebáli vstoupit samostatně do života. Připravujeme dospívající na to, že v životě mohou dělat chyby. Učíme je využívat potenciál týmu a umět si zprostředkovat pomoc odborníků.“

Stejným mottem také začínalo na konci dubna v prostorách metodického centra Společnosti Montessori sdílení informací a zkušeností o práci s dětmi na 2. stupni ZŠ v programu Montessori v ČR. Na sdílení se nás sešlo na 25 účastníků a lektorů, většinou pedagogů (také rodičů) s mezinárodní účastí - kolegů ze Slovenska.

Informace z praxe předávali učitelé Montessori tříd 6. ročníku v Kladně, 6. a 7. ročníku Montessori Na Beránku v Praze a programu ve třídách osmiletého gymnázia Montessori škol Duhovka Praha.

Účastníky semináře jsme seznámili s vývojovými potřebami a principy práce dospívajících tak, jak nám byly představeny na vzdělávacích Montessori kurzech v Německu; kolegyně z Gymnázia Duhovka představila program Montessori kurzu v Clevelandu, který absolvovala se svými kolegy během letních prázdnin.

Úryvky z prezentací učitelů k tréninku pro pedagogy 2. stupně v Německu a USA:

- Pro mě bylo významné, když jsme začali navštěvovat trénink učitelů pro práci s dětmi v Montessori systému v Německu. Byly to informace, které jsem přesně potřeboval a hned je mohl použít.
- Trénink v Clevelandu trval pět týdnů, z toho jeden týden jsme strávili na farmě, další v univerzitním městě. V teorii nám byly představeny vývojové potřeby a připravené prostředí pro období 0-6 a 6-12 let, podrobně jsme se věnovali třetímu období do 18 let. Způsob práce a školní projekty představovali

učitelé z různých Montessori škol. Oborové tréninky a práci s pokročilými pomůckami si pak učitelé vybírali podle svého oboru.

- Trénink pro učitele byl intenzivní, nabitý informacemi, dobře zorganizovaný, s autentickými projekty. Všechny školy, které jsme viděli, měly alespoň pozemek, kde dospívající pěstovali plodiny pro spotřebu a prodej, chovali včely nebo slepice a městské školy měly dílny se službami pro komunitu, v jedné škole se dospívající starali o pronájem pokoje s možností ubytování. Všechny programy pracují s naplněním potřeb dospívajících v tomto věku; bylo zajímavé pozorovat, co vše je Montessori program...
- Děti ve věku 12 let se „rodí“ do společnosti, potřebují komunitu vrstevníků do 15 let - dospívající ve věku 12–15 let se učí na farmě, která je částečně internátní. Tady jsou přirozené úkoly, odpovědnost a cesta k dospělosti. Dospívající se starají o hospodářská zvířata, pěstují plodiny, pracují v dílnách a v kuchyni, výpěstky prodávají v obchodě. Studenti 15–18 let mají akademičtější program ve studijním městě, škola spolupracuje s univerzitou; tito studenti potřebují více studovat celý svět a škola potřebuje odborníky pro externí spolupráci.
- Mikroekonomika funguje, když opravdu prolíná celým kurikulem a takto už se plánuje.

- Humanitní projekty ve škole v sobě obsahují vždy také technologický pokrok, takže srovnávají život člověka v tehdejší době a dnes.... Například při prezentaci k tématu velké civilizace měly týmy například dramatickou formou představit typickou postavu kultury, kterou si zvolili.
- Důležitá je například kultura stolování a pravidla společenského chování. Učitelé sami jsou příkladem v chování a slušnosti. Důraz je na sebevyjádření a kreativitu dospívajících.

Hlavním programem byly prezentace praxe ve školách: organizace práce dětí (6. ročník) a dospívajících (od 7. ročníku); učební projekty, aktivity a praktická práce ve třídách; příprava pedagogů na školní práci, jejich zkušenosti a společné učení s dětmi a dospívajícími; co se dařilo a co bylo třeba průběžně měnit a proč; reakce rodičů; problémy, které se vyskytly a jejich řešení; další plány pro příští školní rok... Součástí teoretických informací semináře byly zkušenosti s tvorbou školních vzdělávacích programů pro 2. stupeň Montessori podle RVP ZV - legislativní možnosti a jejich využití při tvorbě programů ve třídách v Kladně a na Beránku. Zajímavostí bylo například to, že lze vytvořit jeden jediný předmět s názvem Kosmická výchova a jak zajistit společnou práci dětí pro trojročí 4. - 6. třída, což je v českém systému propojení 1. a 2. stupně.

Záznamy z prezentací učitelů k práci dětí a dospívajících ve třídách:

- Učitel je na téma připraven, ale šanci dostanou nejdříve děti – učitel se jich nejdříve zeptá: „Co byste chtěli v tomto tématu mít, čím se chcete zabývat, co chcete zjistit...?“ - a děti nakonec samy vymyslí vše, co už má učitel předem připraveno.
- Úkolem bylo modelově si vyzkoušet, jak se těžší nerostné suroviny. Těžba, vážení a měření ale muselo probíhat v laboratoři – a ta byla „mezinárodní“, mohlo se tam komunikovat jenom anglicky. Děti vážily, měřily, počítaly na desetinná čísla – a procvičovaly angličtinu.
- Učitel je ten, kdo má zkušenosti vidět dopředu, předvídat věci vcelku. Jeho úkolem je včas poznat, jak potřebují děti pomoci. Informace, jak se co jmenuje – to si děti dokážou vyhledat samy.
- Nikomu se již nechce chodit 15 minut do jiné budovy, kde je školní jídelna. Děti se těší na společné vaření, kdy skupina vaří oběd také pro ostatní. Musí sestavit jídelníček – a dohodnout se; najít recepty; připravit a rozdělit si nákup; spočítat rozpočet a vejít se do stanoveného limitu. A co když najednou nemohu přijít, ale mám něco nakoupit a zajistit? To je výcvik v osobní odpovědnosti... Potom vše za 90 minut dobře a také na čas uvařit – největší ocenění pro skupinu je ocenění vrstevníků.
- Pro tělocvik využíváme aktuální situace a možnosti pro venkovní program -chodíme sportovat ven, vyrazíme na běžky, děláme dobrodružnější věci a to, co v tělocvičně nejde...
- Děti napsaly svůj nápad na magistrát města. Dostaly odpověď, že ten toto neřeší, že se musí obrátit na policii. Tak děti poslaly dopis na policii – dostaly odpověď, že ano, ale realizace musí být jinde - tak se děti

setkaly s administrativní realitou...

- Učitel musí umět nabídnout pomůcky zajímavým a adekvátně náročným způsobem, aby děti práce vůbec zaujala.
- Děti do deníku píší, co se v průběhu projektu dělo a co se kdy stalo, jak se jim práce dařila. Místo známky – třeba „za tři“ – o tom dlouho mluvíme a pomáháme dětem, aby si uvědomily, jak se chybám vyhnout příště.
- Čas na vyučování je krátký a tak máme v rámci školní družiny a školního klubu nabídky na odpolední práci. Děti si mohou vybrat na každé dva měsíce z několika nabídek, každé dva měsíce se nabídky obměňují (umění, šití, školní časopis, sporty, příroda a zahrada...). Je to připravené prostředí pro děti – být se svými kamarády, poznávat a učit se to, co jsem si vybral a smysluplně trávit mimoškolní čas...
- Pro šestou třídu jsme vytvořili rozvrh – to byla první velká chyba. Děti neměly dostatek času soustředit se a zhloubat se do své práce a neměly čas na svobodnou volbu práce. Tak jsme změnili rozvrh na „samostatná práce po celý týden“ – děti dostaly zodpovědnost, ale některé si s tím poradit nedokázaly. Celý tým učitelů jsme se stále hodně radili.
- Jedna z věcí, která nám hodně pomáhala, bylo to, že rodiče potřebovali vědět, CO – JAK – KDY, děti vlastně dělají. Máme plánování a záznamy práce dětí v on-line archivu, kam se rodiče a děti mohou kdykoliv podívat. Děti plánují, vybírají a označují dokončené, učitelé práci a výsledky komentují...
- Na první den školy si sedmáci měli přinést křížový šroubovák. Prvním úkolem bylo smontovat si svoji židli. Druhý den jsme začali plánovat malování třídy – počítali jsme plochu, množství barvy, volili odstín, zjišťovali cenu. Potom nás čekala

výroba polic. Bylo potřeba připravit technickou dokumentaci. Pracovalo se v dílně, dospívající museli spolupracovat, ale každý měl vyrobit svůj díl – jednu polici. Při míchání odstínů barev (každá polička měla mít jiný odstín) - zkoumali barevné spektrum. Zkoušeli jsme jak, poličky sestavit a kde je ve třídě připevnit. Dospívající vedli opravdu fundovanou debatu, nehádali se. Když přinesli vrtačku, zjistili, že nemáme správné šrouby. Orientovat se, vybrat a koupit ty správné – to byl úkol, kterým se z dobrovolníků stali specialisté. Po volném psaní „Co by mohla vyprávět moje polička“ jsme se dostali k druhým stromům, botanice a herbářům.

- Dospívající ve škole cítí ohromnou zodpovědnost, kterou doma nedostanou a velmi si jí váží. Dělají to, co jsme se domluvili, i když nejsou přímo pod dohledem...
- Při plánování práce na zahradě dospívající hledali, co jim zahrada může nabídnout, co tam chtějí mít, co mohou mít. Tři dny přemýšleli a plánovali. Potom zjišťovali informace, jak se co dělá...
- V polovině listopadu se sedmáci zeptali: „Kdy se vlastně začneme učit?“ Takže si prolistovali svoje deníky s pracovními záznamy a zjistili, co vše se od září naučili nového v matematice, chemii, biologii, fyzice, jak tříbili jazykové dovednosti...

- Cíle učebních projektů jsou: Podchytit zájem o svět kolem nás; Ukázat základní systém, pokrýt základní učivo; Podnítit potřebu v nějaké věci jít do hloubky; Dělat praktické věci (měřit, počítat, tvořit,...); Setkávat se s odborníky; Vycházet ze školy ven; Prezentovat stručně, co jsem zjistil/-a; Umět se na svou prezentaci zeptat (PL); Zapojit do projektů co nejvíc i angličtinu.
- K záznamům a plánování práce dětí používáme: indexy, nástěnku, přehledy úkolů pro všechny, zápisové archy na akce.
- Témata, která se do pracovního programu nevešla, připravili učitelé jako lekce, kterých se dospívající mohli a nemuseli zúčastnit. Ale zpracovat a odevzdat v termínu museli všichni. Tento způsob se ale neosvědčil. Teď nabízíme dospívajícím výběr ze čtyř témat, mezi kterými i děti vybírají.
- Děti se těší na prezentace nových témat učiteli – to je den, kdy učitelé připraví ochutnávky s materiály a pomůckami tak, aby děti měly představu, co bude téma obsahovat, co se bude dělat – a mohly si na další dva měsíce jedno ze tří témat uvědoměle zvolit.

Shrnutí ze setkání:

Ve škole Kladně a ve škole na Beránku zkušenosti s dětmi v 6. ročníku ukázaly, že pro tyto i mladší děti je přirozenější, pokud pracují společně v trojročí 4. - 6. ročník. Dospívající v 7. ročníku začínají při zavádění programu Děti Země pracovat samostatně, teprve až další rok se třídy budou stávat věkově smíšenou skupinou – a to budou v ČR nové zkušenosti v roce 2014/15. V realizaci programů byla učební práce dětí rozšířena mimo prostředí třídy a školy – na školní pozemek, zahradu, do okolí školy a na výpravy za poznáním a informacemi v regionu.

Učitelé ze tří různých škol prezentovali programy, které vychází ze stejných vývojových potřeb a principů práce. Přesto bylo vidět, že každý pedagogický tým pracuje s jiným školním programem a rozdílnou organizací vlastní práce ve třídách – protože vychází z daných konkrétních podmínek každé školy. Určitě bylo vidět velké pedagogické nadšení a zaujetí pro věc, odvahu a spolupráci pedagogických týmů!

Seminář byl přínosem nejen pro účastníky, ale také jako vzájemné sdílení a předání zkušeností mezi pedagogy navzájem, proto jsme se dohodli na **Děti Země – 2. stupeň Montessori, sdílení zkušeností, pokračování za rok** – termín je rezervován na **25. - 26. 4. 2015**. Příští sdílení plánujeme dvoudenní, protože chceme (podle dotazníků zpětné vazby účastníků) věnovat více času diskuzi a dotazům, prostor pro sdílení dalších škol (například brněnské ZŠ Gajdošova), uvažujeme o ukázkách práce s pokročilými materiály a prožitkových aktivit a také zprostředkovat názory rodičů.

Velmi děkuji všem pedagogům lektorům: Andree Málkové, Magdě Špačkové a Haně Kotíkové z kladenských tříd; Michalu Hammerovi a Olze Doležalové z pražské školy; Zuzaně Pavelkové a Tomáši Kučerovi z duhovkového gymnázia. Přeji všem zapojeným školám a týmům další dobrodružnou práci a směřování k programu Děti Země...

Kamila Randáková, Společnost Montessori

Pokud se budete chtít zapojit do sdílení z nových Montessori tříd 2. stupně také, jste vítáni a kontaktujte Společnost Montessori.

Spolupráce pedagogické fakulty a Společnosti Montessori

V rámci předmětu Alternativní a inovativní programy se vynořila tentokrát možnost spolupracovat se Společností Montessori. Studenti pedagogické fakulty UK (obor primární pedagogika) tak dostali možnost seznámit se s touto inspirativní pedagogickou koncepcí do větší hloubky.

Tento předmět nabízí obvykle studentům seznámení s vybranými proudy zahraničního reformního hnutí, zvláště pedagogikou M. Montessori, pedagogikou C. Freineta, pedagogikou O. Decrolyho a jejich podobami v současné škole a edukačních zařízeních.

Součástí našeho programu jsou v tomto předmětu návštěvy škol, setkání s řediteli, učiteli a žáky, následky ve třídách. V rámci poznávání různých pojetí vyučování se studenti seznamují s tzv. klasickými alternativními systémy.

Návštěva v Montessori zařízeních obvykle vyvolává nejvášnivější diskuse, protože právě tato pedagogická koncepce se od tzv. „tradiční výuky“ liší nejvíce.

Studenti si vedou deníky, jejichž obsahem jsou zápisy o tom, co viděli, a jejich otázky, myšlenky, názory. Zápisy v denících jsou základem reflexí a dalšího učení. Reflexe probíhají bezprostředně po semináři, při následku i v rámci závěrečného bilancování. Tvoříme volná psaní, úvahy, pojmenováváme silné a slabé stránky, nad vzniklými materiály dále diskutujeme.

Čeho si studenti všímají při nahlédnutí do montessoriovských škol a školek?

Pro tento příspěvek jsme vybrali myšlenky studentů ze závěrečných i průběžných úvah. Tyto reflexe se nám zdají zajímavé i pro čtenáře Zpravodaje Společnosti Montessori, protože nejen že zprostředkovávají „nahlédnutí“ do montessoriovských škol a školek, ale současně ukazují, co studenty zajímá, čeho si všímají a co oceňují a jak vlastně budoucí učitelé o škole přemýšlejí.

Pojďme se nejprve podívat na reakce studentů, když se dozvěděli, že se budeme věnovat této koncepci v rámci celého semestru:

„Tento předmět jsem si zapsala proto, že jsem doposud neměla navštívit alternativní školu či školu. Ještě více jsem pak byla nadšena, když jsem se dozvěděla, že

se bude přímo jednat o program Montessori, který mne ze všech těchto myšlenek zajímal nejvíce“

Iva S., 5. ročník, učitelství pro 1. stupeň ZŠ

„Na tento předmět jsem se velmi těšila. Byla jsem plná očekávání. Když jsem se poprvé o těchto školách a programech dozvěděla, myslím, že v 1. ročníku, byla jsem velmi nadšena. Nikdy jsem o takovém učení neslyšela. Nejprve mě trochu zamrzelo, že se budeme zabývat pouze jedním alternativním směrem, ale pak jsem se těšila, že poznám tento zajímavý směr skutečně do hloubky.“

Michala K., 4. ročník, učitelství pro 1. stupeň ZŠ

Když jsem si zapisovala tento předmět, byl mnou vybrán jako volitelný, zapsala jsem si ho s domněnkou, že si během semestru projdu více alternativních zařízení, poznám jejich klady a zápory. Hned na prvním setkání jsem se však dozvěděla, že se budeme v blocích seznamovat pouze s jedním alternativním směrem a to je směr Maria Montessori. Po mém zamyšlení jsem se nenechala odradit a řekla jsem si, že alespon proniknu hlouběji do jednoho alternativního směru.

Petra V., 5. ročník, učitelství pro 1. stupeň ZŠ

Postřehy studentů a studentek

Studenti měli možnost navštívit Společnost Montessori celkem třikrát, kde se pod fundovaným a nadšeným vedením Kamily Randákové a Dity Dlouhé podrobně a názorně seznámili s principy pedagogiky M. Montessori. Studenti oceňovali zejména možnost poznat toto metodické centrum a jeho vybavenost pomůckami. Podívejme se tedy třeba na postřehy Dáši H., studentky 4. ročníku učitelství pro 1. stupeň ZŠ.

„Při tomto setkání nás vedla Mgr. Kamila Randáková a bylo zaměřeno na naše otázky, kterých nebylo zrovna málo a nedalo se na ně odpovědět krátce, proto

možná nezbylo tolik času na to, co jsme měli připravené v učebně. Skoro celá podlaha byla pokryta koberečky, na nichž byly rozloženy pomůcky pro různé třídy a pro různé okruhy učiva. Po našich dotazech konečně přišel čas na práci s pomůckami. Po dvojicích jsme se rozdělili k pomůckám. Naším úkolem bylo vyzkoušet si danou pomůcku a pak ji prezentovat zbytku skupiny. Já osobně jsem pracovala s pomůckou, která se skládala z psacích písmenek dvou barev, které byly vyřezané z plastu. U nich se nacházel úkol, že si máme vyndat slabiky bě, pě, vě a přiřadit k nim předmět, který byl v přiložené krabičce, podle toho, kde se udaná slabika nachází. Musím říci, že mě tato práce velice zaujala. Když si vzpomenu na svůj první stupeň, tak jsme vždy manipulovali pouze s písmeny tiskacími a to většinou pouze na papíře. Ale pracovat manuálně s psacími písmeny, to se mi ještě nikdy nepovedlo. I ostatní pomůcky vypadaly zajímavě, a jelikož to bylo mé první setkání tváří v tvář Montessori pomůckám, bylo to pro mě velice přínosné. Jenom škoda, že se nestihly odprezentovat všechny, ale jak již jsem psala v úvodu, zapříčinily to naše nekončící dotazy.“

I v dalším setkání měli studenti možnost diskutovat, pracovat prožitkově a činnostně. Pojdme se podívat, co si do svého

reflexivního deníku zapsala Terka O., studentka 5. ročníku učitelství pro 1. stupeň ZŠ.

„Na začátku setkání jsme si měli napsat dvě slova, která nás napadnou, když se řekne Montessori. Poté jsme je sdíleli a magistra Kamila Randáková je zapisovala na tabuli. Zde je několik příkladů slov a ty nejčastější, co se objevily na tabuli:

- *Propojenost*
- *Pomůcky*
- *Samostatnost*
- *Individualita*
- *Volný výběr práce*
- *Sebeřízení*

Kamila Randáková celý snos námětů okomentovala a přidávala příklady z praxe. Následovala práce na koberci s devíti dobrovolníky. Na této simulaci nám Mgr. Dita Dlouhá chtěla ukázat práci v Montessori prostředí a s pomůckami. Naši spolužáci se krásně vžili do rolí dětí. Musím říci, že to byla velice zajímavá ukázka. Dále následovaly naše dotazy a na závěr ukázka pomůcek pro matematiku.

V rámci tohoto předmětu jsme měli také možnost navštívit školu Montessori v ZŠ na Beránku. I tento následek si získal mnoho příznivců. Studentka Bára N.

ocenila například:

Ve škole Montessori jsem byla poprvé a pokud bych měla říct, čím je tato škola specifická, řekla bych, že svým přístupem k dětem, kterým je tu dána velká volnost k sebevyjádření a k seberealizaci. Oproti ostatním školám s klasickým vyučováním se viditelně liší i vybaveností tříd a širokým spektrem pomůcek pro děti.

V této škole měli možnost studenti pozorovat také výuku dětí v heterogenních skupinách:

Všchno to ráno začalo ranním kruhem, kde si děti povídali o tom, co dělali o víkendu, zda všichni poslali e-mail panu učiteli a jedna žačka přečetla aktualitu. Třída byla čistá, bez zbytečných věcí, děti měly osobní věci uložené ve skřínkách, které si samy vyrobily a dnes je měly natírat. Ve třídě panovalo velmi příjemné pracovní klima. Po ranním kruhu se děti rozdělily do skupin, podle toho, jakou barvou budou natírat svou skříňku. Jejich úkolem bylo vytvořit tolik odstínů od dané barvy podle toho, kolik jich bylo ve skupině.

Petra V., 5. ročník, učitelství pro 1. stupeň ZŠ

Velký ohlas zaznamenal také náslech v mateřské škole Urbánkova, kde pracují podle principů M. Montessori. Studenti oceňovali zejména samostatnost a sebeobsluhu dětí:

„Velmi si cením možnosti výběru mezi MŠ a ZŠ. Mnozí – z pedagogických škol – tyto již známe, a proto byla dvojí možnost velmi příhodná.

Ve školce – ve třídě v přízemí – se nám dostalo dobrého náhledu na funkčnost předškolního systému pedagogiky M. Montessori. Během této hospitace jsme dostali jak možnost pozorovat jednotlivosti, tak i systém jako celek, tak i uvědomovat si věci v sobě, což bylo přínosné.

Byla jsem fascinovaná samostatností a sebeobsluhou dětí u jídla. Moc se mi líbí, že děti jsou zde vedeny k učení v přirozených situacích typu: 'když něco rozlijí, tak to po sobě uklidím.'

Děti vědí jak na to, orientují se velice dobře v prostředí třídy a v nabízených po-

můčkách.

Viděla jsem tříleté a čtyřleté děti, které dokážou využít možnost volby a soustředěně pracují s pomůckou, kterou si zvolí."

Andrea V., 5. ročník, učitelství pro 1. stupeň ZŠ

V závěrečných reflexích studenti projevovali ocenění ke koncepci tohoto předmětu. Zdůrazňovali praktičnost, názornost a propojenost teorie s praxí:

„Myslím, že tento předmět je pro budoucí učitele důležitý, aby věděli, jaké možnosti se jim naskytují. Jsem vděčná, že jsme se mohli podívat přímo do terénu, jak se v Montessori učí. Mohli jsme vše z blízka pozorovat a uvědomit si, na jakých principech tento program spočívá. Viděli jsme, jak jsou děti úplně jiné: neznuděné, aktivní, nadšené, motivované, spolupracující, s touhou poznávat. Bylo to velmi inspirativní a poučné. Skvělé bylo, že jsme se mohli podívat do krásně vybaveného střediska Montessori, kde jsme si mohli prohloubit své znalosti o této problematice. Byly nám vždy zodpovězeny všechny otázky, seznámily jsme se prakticky s mnoha pomůckami. Určitě mi tento předmět hodně dal a všechny nasbírané poznatky i zkušenosti mohu uplatnit přímo ve své pedagogické praxi.

Děkuji za tento předmět a možnost navštívit středisko Montessori. Bylo to pro mě klíčové setkání a dnes vím, že je to program, který má smysl. Víím, že já ve své praxi docílím toho, že budu pracovat s prvky a pomůckami Marie Montessori."

Katka V., 5. ročník, učitelství pro 1. stupeň ZŠ

„Konečně jsem měla možnost vyzkoušet si práci s pomůckami. Byla jsem nadšená, moc se mi líbily. Je to pro mě velká inspirace do praxe. Pochopila jsem jejich princip, pomohlo mi to v uvědomění toho, jaké pomůcky hledat a vytvářet pro děti v mé budoucí třídě."

Simona K., 5. ročník, učitelství pro 1. stupeň ZŠ

„Na závěr bych chtěla poděkovat za zprostředkování návštěv v těchto insti-

tucích, protože sama vím, že to nebylo organizačně jednoduché, zvláště při tak velkém počtu studentů. Velice pozitivně hodnotím právě to, že jsme se dostali do škol s tímto programem a že nám vždy byly zodpovězeny dotazy, že se o našich dojmech mluvilo. Zkušenost z Montessori střediska byla zřejmě velmi výjimečná, jsem za ni velice vděčná, protože jsem si mohla na vlastní kůži vyzkoušet práci s pomůckami, pochopit jejich princip."

Nezbývá než se připojit s velkým poděkováním středisku Montessori, zejména Kamile Randákové a Ditě Dlouhé za nabídku zajímavých seminářů, které studenty ovlivnily v přemýšlení o učitelské profesi. Bez možnosti náslechu v ZŠ Na Beránku a MŠ Urbánkova by to samozřejmě nebylo „živé“ a věrohodné. Ceníme si tedy také velmi otevřenosti pedagogů, kteří nás byli ochotni vpustit do svého dobrodružného a inspirativního světa, kterým vzdělávání v systému podle M. Montessori je.

PhDr. Jana Kargerová, Ph.D

Jakou školu pro mé dítě?

Čím dál více rodičů si pokládá tuto otázku. Už opravdu všem nestačí dát své dítě do té nejbližší školy.

Rodiče ze středočeského kraje měli a mají možnost si tuto otázku položit a rozebrat na jednodenním semináři, který nabízí projekt Leknín Společnosti Montessori.

Šestnáct maminek a tatíků malých dětí se sešlo například v Rodinném centru v Milovicích a věnovalo se povídání o škole celou sobotu 30. března. Úvod setkání patřil minulosti: každý se pokusil odpovědět na otázku, zda jeho škola byla podporující, kreativní a zajímavá, nebo stresující, nudná a omezující a najít si své místo na lince mezi těmito dvěma póly. Následná reflexe pak rozproutla debatu, která vyústila ve skupinovou práci: skupinky rodičů tvořily na flipový papír „svou školu“, čili parametry, které by chtěli, aby měla škola pro jejich dítě.

A jakou tedy rodiče chtějí školu?

Rozhodně chtějí školu, která bude podporovat a respektovat individualitu jejich dítěte, bude učit tvořivým způsobem a podporovat i kreativitu žáků, chtějí školu, která bude otevřená jim, rodičům a bude se starat o dobré vztahy mezi dětmi navzájem i dětmi a učiteli, chtějí školu, která bude s dětmi vést partnerský dialog a komunikovat respektujícím způsobem, chtějí pro své děti pedagoga, který bude osobnost a profesionál na vysoké úrovni.

Další část semináře byla o tom, jak školu pro své dítě vybrat. Co nabízí státní školy, co soukromé, co domácí vzdělávání, jak funguje sdružená škola. A také stručná charakteristika toho, jak s dětmi pracují školy Montessori nebo Waldorfské, jaký je program Začít spolu, co vlastně znamená Kritické myšlení a jak vypadá výuka s jeho využitím. Podrobněji se rodiče zabývali Montessori pedagogikou, kterou jim představila Kamila Randáková, vyzkoušeli si některé pomůcky a podívali se na film a fotografie ze školy Montessori.

Vám, kteří jste na semináři Jakou školu pro mé dítě být nemohli nabízíme alespoň tři zajímavé odkazy, na které se můžete podívat stejně jako rodiče na semináři:

Dobrá škola: Malá rodičovská inspekce Tomáše Feřteka - <https://www.youtube.com/watch?v=w1PO-117hGs>

Dobrá škola: Role dobrého učitele - <https://www.youtube.com/watch?v=9HVJmBEpYJk>

Zabíjí škola kreativitu? Ken Robinson - <https://www.youtube.com/watch?v=iEemteCJyyE>

Seminář určitě nedá rodičům do ruky lístek s adresou školy, která bude podle jejich představ, ale pomůže jim se lépe zorientovat, lépe si uvědomit, co je pro ně zásadní a co mohou oželeť; zda chtějí dítě škole dát a nestarat se, nebo zda se chtějí na školní práci podílet, případně ji spoluvytvářet.

Co říkají rodiče po semináři:

- *Naprostá spokojenost s organizací semináře; přínos pro mě: ujasnění pedagogických směrů a možností v ČR a hlubší proniknutí do konceptu Začít spolu a Kritické myšlení*
- *Získala jsem informace, které mi, jak věřím, pomohou a odnáším si inspiraci*
- *Odcházím plná dojmů a informací*
- *Seminář mě velmi mile překvapil. Čekala jsem přehled informací a povídání lektorů, ale celý den probíhal v duchu Montessori systému. Q – sort byl moc fajn pro uvědomění si toho, co vlastně chci a očekávám. Děkuji za den s příjemnými lidmi.*

Chcete taky jít na seminář Jakou školu pro mé dítě?

Buď si jej můžete na klíč objednat u Společnosti Montessori do svého mateřského nebo rodinného centra (kalkulaci zašleme na vyžádání), nebo můžete přijít na semináře, které proběhnou ve Středočeském kraji do konce června (více na www.leknin.eu) v rámci projektu ESF – vstup pro obyvatele středních Čech zdarma.

Jana Udatná

ÚSPĚCH PRO KAŽDÉ DÍTĚ

Kvalitní výuka pro každé dítě v každé škole byl název konference, která proběhla před rokem v květnu v prostorách Centra současného umění DOX v Praze (informace najdete na <http://www.ucimekvalitne.cz/2013/vystupy>).

Letos v květnu proběhlo v DOXu volné pokračování – konference s názvem **Úspěch pro každého žáka** (www.ucimekvalitne.cz/2014/).

Myslím, že příznivcům Montessori cesty ve vzdělávání je tento název konference velmi příjemný, protože vyjadřuje také naše motto a směr, na který se zaměřujeme s principy: přirozené vývojové potřeby dítěte pro efektivní učení, připravené prostředí pro děti, práce dětí s výběrem a zodpovědností, využití individuálního potenciálu dítěte, respektující přístup k osobnosti a práci dítěte, „Pomoz mi, abych to dokázal a abych myslet sám – sama“...

Zúčastnila jsem se konferencí vloni i letos jako zástupce Společnosti Montessori a měla jsem opět možnost zažít prezentaci výsledků mnoha projektů, pomocí nichž se školy, neziskové organizace, pedagogové (od učitelek mateřských škol po vysokoškolské profesory) a další osobnosti aktivní ve vzdělávání snaží svým způsobem a určitou měrou pomáhat měnit české školství. S pomocí kampaně „Česko mluví o vzdělávání“ se vyjasňuje, jaké chceme naše školství vlastně mít a co pokládáme za důležité.

Název letošní konference byl ještě doplněn o větu „**Vzájemně se učíme podporovat učitele, aby každý žák zažíval úspěch**“. Takže hned úvodní slovo Hany Košťálové bylo prezentací toho, „**Co se potřebujeme společně naučit**“ – pro podporu dětí – ale také pro podporu učitelů. Začalo se velmi mluvit, přemýšlet a připravovat programy k tomu, jak podpořit právě učitele pro jejich přímou práci s dětmi – aby mohli dětem připravit prostředí a přístup, které potřebuje každé dítě k tomu, aby každý den zažilo ve škole úspěch a naučilo se pro sebe něco hodnotného! K tomu také směřovaly další krátké prezentace zkušeností neziskových organizací a univerzit, které pracují s pedagogií a připravují pro ně zajímavé programy, které pomáhají učitelům přímo ve výuce ve třídě v základních a mateřských školách. Velmi zajímavá, pozitivní a optimistická byla závěrečná panelová diskuze „**Jak podporovat učitele, aby se to pozitivně projevilo na úspěchu žáků a na atmosféře školy?**“ – ve které své názory prezentovali: vysokoškolská pedagožka pedagogické fakulty UK, ředitel inovativní pražské školy, aktivisté organizací dalšího vzdělávání učitelů, pedagožky ze základních škol ověřující nové programy. Na závěr konference byla představena **budoucí vize** programu Úspěch pro každého žáka.

Celý program konference byl nahráván a zapisován, takže informace budete mít všichni zájemci opět k dispozici na webu. Připojím tedy jen některé úryvky ze svých poznámek – věřím, že vás také pozitivně naladí na budoucnost českého školství a ujistí v tom, že v Montessori programu jdeme správnou cestou a cestou, která je souběžná s aktuálním pozitivním trendem...

Kamila Randáková, Společnost Montessori

Některé perličky z konference:

- je v pořádku, když děti dělají chyby...
- chceme podporovat každý pokrok dětí, protože konečné limity dítěte nemůžeme poznat...
- univerzální podmínka k učení je vnitřní motivace a vzniká při respektu k psychickým potřebám
- důležité jsou principy pro vnitřní motivaci, jakákoliv motivace vnější tu vnitřní potlačuje...
- důležitým návrhem pro změny je úprava prostředí ve prospěch dětí...
- děti se učí vytvářet pravidla a dodržovat je...
- děti se učí být samostatné a umět si poradit...
- děti jsou vedeny k volbě a rozhodování...
- individualizace programu pro děti...
- děti si tvoří své portfolio...
- posilovat v dítěti sebevědomí a sebeúctu, učit je rozeznat a sdílet pocity...
- standard je potřebná věc; ale je také velmi důležité, jak se používá...
- standardy nás nezachráně, je to opět centralizující nástroj...
- chceme pomáhat k pozitivním změnám vzdělávací kultury v ČR...
- dělám, čemu sám věřím a vztahuji svoji práci k vyššímu smyslu...
- kdo vytváří sociální pohodu ve škole učitelům a ředitelům škol?...
- vyzkoušeli jsme dobrovolné vzájemné učení mezi učiteli...
- ochota učitelů dále se vzdělávat v emočním a sociálním rozvoji...
- 1x za dva měsíce píše učitelé zprávu o svém osobním rozvoji...
- ředitel hovoří s každým pedagogem 20 minut o jeho osobním rozvoji a jeho potřebách...
- učit se průběžně vyhodnocovat dopady výuky na každého žáka a hledat podložená rozhodnutí o dalším postupu...
- mentoring je dialog o hledání cesty a individuální podpora, která vyhovuje také učiteli...
- ve škole je potřeba podporovat sdílení, lídry mezi učiteli, sociální pohodu...
- řešením je změna osobních postojů...

Chyba je v Montessori přítelkyní

Je v pořádku, když děti dělají chyby; chyba nám může být dobrým rádčem, pomocníkem, zábavou.

Ve školce se učí děti hodnotit svojí práci při vlastní aktivní práci - když pracují s pomůckami a materiálem. Nejsou k tomu potřeba žádná slova, učitelky prezentují dítěti, jak se s pomůckou zachází a jak se opět vrací v pořádku do poličky připravena pro dalšího kamaráda. A to už je hned jasný obraz, to je kontrola práce, to je možnost pro sebehodnocení. Udělal jsem to tak, aby to další kamarád mohl použít?

Některé pomůcky poskytují jednoduchou mechanickou kontrolu, kdy dítě okamžitě pozná, pokud udělalo chybu a hned si může práci vyhodnotit a chybu napravit, například: všechny válečky zapadnou, žádné vřetenko nezbude v ruce a žádné mi nechybí, každý kousek mapy pasuje do celku... - mám to dobře. Pokud něco zbude, pak je potřeba práci znovu zkontrolovat.

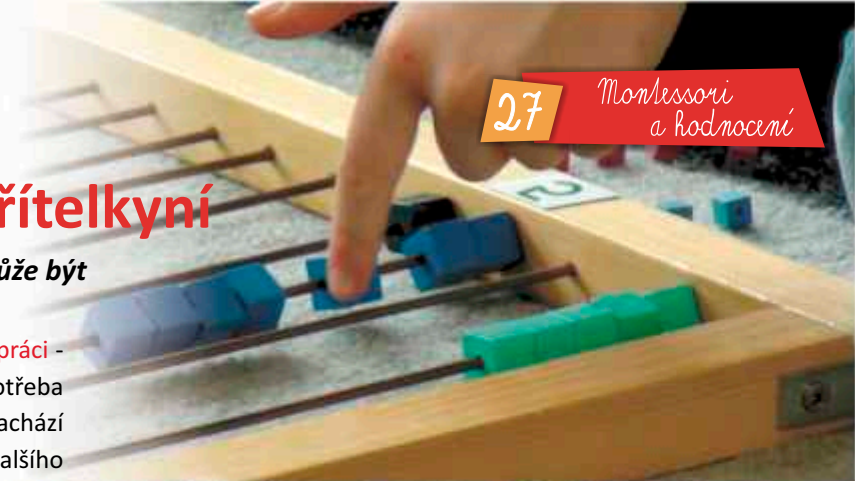
Někdy si dítě kontroluje práci porovnáním se vzorem, jindy mu kontrolu práce může nabídnout jeho dospělý průvodce - ale vždy je to laskavá nabídka na pomoc, vždy je to otázka a pobídka k tomu - můžeš si sám pro sebe vyhodnotit, jak se ti práce dařila. Chceš se zlepšit? Tak můžeš vše opakovat, kolikrát potřebuješ...

Je úžasné vidět, jak rychle malí špuntí dokáží přijmout jako samozřejmost a pochopit, co je to zkontrolovat, a tedy vlastně hodnotit si sám sebe...

Ve škole budou nároky na hodnocení své vlastní práce a učení sebehodnocení postupně stoupat. Učitelé provázejí děti, modelují a učí je hodnotit svoji práci nejen slovy "pracovalo se mi dobře; bavilo mě to; povedlo se mi to dobře..." ale budou jim pomáhat ocenit, co se podařilo; popisovat, jak a co jsem dělal-a; stanovit si svůj plán a úkoly, na čem chci nebo potřebuji pracovat... Jasná pobídka k sebehodnocení je už to, že součástí každé práce je povinnost dítěte si práci nejdříve zkontrolovat a potom ji teprve odevzdat a také, že chyby neopravují učitelé, ale své chyby si opravuje dítě. Děti již také zažívají hodnocení své práce při společných prezentacích vlastních výzkumů a představení témat, kterými se zabývaly. **Když představují to, co zjistily a naučily se, učí se opět přijmout ocenění, ale také kritiku a náměty na vylepšení od svých spolužáků.**

Kamila Randáková

Změna odstínu "sebehodnocení" nastává při přechodu dětí na druhý stupeň ve třetím šestiletém období věku. Pro nynější dospívající je sebehodnocení velmi důležité - sami sebe stále hodnotí a porovnávají - zaleží jim nejen na ocenění své práce, ale také na přijetí své vlastní osoby, chování a svého jednání - a to zcela jinak, než jak tomu bylo v uplynulém dětství. Teď je největším oceněním to, co ocení skupina vrstevníků.

Pokud budete vypravovat o sebehodnocení učitelům a rodičům, kteří jsou zvyklí na známkování dětí - často nevěří a pochybovačně pátrají po tom, zda děti neopisují, nepodvádějí a zda mají vůbec nějakou motivaci se tedy učit, když nemají to vnější ocenění - známky, hvězdičky, bonbónky, smajlíky...

Nejpřirozenější motor v učení je vlastní vnitřní motivace a sebe-důvěra. Ta se však nedá budovat hodnocením zvenku - ta se dá udržet a rozvíjet jen posilováním vlastního sebevědomí a vědomí si toho, že si mohu svoji snahu, dovednost a píli ocenit sám - a že to za mne nikdo jiný než já lépe neudělá.

Vážený pane,

system známkování je bohužel většinou uznávaná hra dospělých, kterou chtějí získat kontrolu nad učením dítěte. Daleko efektivnější pro život a k dětem více respektující by bylo **Ne známkovat**. Místo toho vést děti k sebehodnocení, naučit je samostatně si hledat své chyby, opravovat si je. Místo soutěžení mezi sebou skrze známky, vést děti k tomu, aby spolupracovaly a pomáhaly si.

Učitel by měl být ten, kdo dětem pomáhá v osvojit si různé strategie učení k tomu, aby získávaly klíčové kompetence pro život (to je také hlavní cíl RVP pro ZV). Díky známkování je učitel ten, kdo s pomocí všeobecně platného známkovacího systému neustále zvenku musí hodnotit, co dítě neumí pomocí počítání chyb. Známkování jako vnější takzvaná motivace však – což je dokázáno podle mnohých studií – postupně ničí přirozenou motivaci k učení, se kterou mnohé děti do první třídy stále ještě vstupovaly.

Ačkoliv se známkovací systém považuje všeobecně za spravedlivý a objektivní – opak je pravdou. Rozhodně není objektivní a už vůbec ne spravedlivý.

Já, jako zaměstnanec školy, mohu však tento zavedený způsob manipulace s dětmi skrze známky jen málo ovlivnit. Zato vy – jako rodiče klienti – to ovlivnit můžete. Pokud si uvědomíte, že známkování dětí je nesmyslný a nespravedlivý nástroj brzdící přirozenou vnitřní motivaci dětí k objevování a učení, můžete vyžadovat změnu – ve škole, ve společnosti, v systému přesvědčení. Nebude to snadné, ale mnohým rodičům a školám se postupně tato změna daří a lze v ČR nalézt mnoho pozitivních zkušeností, šťastných dětí a spokojených rodičů bez známek.

Pokud by se Vám nechtělo do boje se systémem – můžete si najít svůj vlastní domácí režim – prostě, tak, že nebudete školním známkám přikládat žádný význam, budete své dítě milovat a přijímat takové, jaké je, podporovat ho v tom, co rádo dělá, pomáhat mu ve školní práci, pokud vás to společně těší a na známky zvyška kašlat..

Vaše třídní učitelka

VYSVĚDČENÍ

Číslo v třídním výkazu: 065311/0015

Jméno a příjmení: Gabriela Nováková
 Den, měsíc a rok narození: 11. 3. 2006
 Rodiště: Praha

	I. pololetí		II. pololetí	
	1	2	1	2
Chování	1	2	1	2
Jazyk a literatura	2	3	1	2
anglický jazyk	1	2	1	2
	3	1	1	1

Prezentace pro děti ve věku 6-12 let

V Montessori prostředí existují určité metody, jak prezentovat základní myšlenky dětem ve věku 6 - 12. Tyto metody berou ohled na vývojové charakteristiky dětí a zároveň i obsah vědomostí, které chceme dětem tohoto věku předat. Při osvojování vědomostí musí být dítě aktivní. Pokládá otázky, objevuje, zkoumá, představuje si a ověřuje.

Velké příběhy

Jednou z metod, které s dětmi ve věku 6-12 let využíváme, je **metoda Velkých příběhů**. Je to série příběhů, které předkládají dítěti základní fakta o:

- 1) vzniku vesmíru, formování sluneční soustavy a planety Země
- 2) vývoji života na Zemi
- 3) člověku
- 4) vývoji písma
- 5) a číslech.

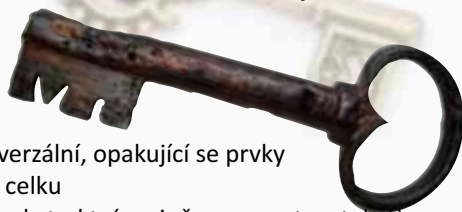
Tyto „velké příběhy“ jsou velmi důležité pro orientaci dětí ve světě. Dávají dětem vizi celého vesmíru. Jsou vyprávěny s vážností, vděkem a úctou k tomu, co tu bylo před námi.

Klíčové lekce

Dalším způsobem prezentování jsou **klíčové lekce**. Proč klíčové lekce? Klíč otevírá zámek něčeho, co je zamčené a brání nám v přístupu někam. Když dáme dítěti klíč k zámku, dáváme mu tím zároveň prostředek k tomu, aby si odemklo určitou cestu. Klíč nám neposkytne informace o všem, ale může dát nějaké indicie ke studiu.

„Klíčem“ je to, co:

- izoluje obtížnost
- poukazuje na univerzální, opakující se prvky
- nachází si cestu k celku
- je hmatatelné (na abstraktní rovině reprezentovatelné)
- je vizuálním shrnutím, které nabízí logické spojení, které slouží paměti a vybavování zkušeností

Charakteristika klíčové lekce:

- krátká prezentace pro malou skupinku dětí (někdy i individuálně pro jedno dítě)
- specificky zacílená na klíčový koncept nebo dovednost, kterou dítě potřebuje k tomu, aby mohlo samostatně a nezávisle prozkoumávat, objevovat nebo fungovat v praxi
- otevírá dveře k průzkumu do určitého tématu
- je výstižná, jasná, ekonomická a bez zbytečností

Příkladem takového „klíče“ pro děti může být téma zlomků, lidských potřeb nebo třeba téma praoceánu.

„Praocean byl velmi odlišný od toho oceánu, který známe dnes. Praocean byl bez života a prosycen usazeninami. Atmosféra byla také jiná. Neměla kyslík. Obsahovala jedovaté plyny, jako je třeba amoniak. Ve vzduchu bylo nejvíce vodíku....“

Marie Montessori zdůrazňovala, aby se dětem nepředkládala **jednotlivá fakta**, ale **informace** v souvislostech, ve vzájemném propojení a ve vzájemných vztazích. Díky tomuto propojení pak nedorazí ke zmatku, ale naopak k přirozenému rozvoji filozofie a hloubání – a proč by dítě v tomto věku nemohlo být filozofem?

Proč by si nemohlo začít pokládat otázky typu: „Jaká je moje role?“ „Kdo jsem?“ „Kam jdu a směřuju?“

Jeho poznání a otázky jsou ukotveny Velkými příběhy, jsou ukotveny pomyslnou vesmírnou pavučinou, ve které si dítě uvědomuje propojenosti a provázanosti a zároveň své místo v ní. Zkoumání a objevování dítěte je tímto způsobem zařazeno do jakéhosi rámce - něčeho co mu dává smysl a řád.

„Učit podrobnosti znamená vnášet zmatek; určovat vztahy mezi věcmi znamená předávat vědomosti.“ (Marie Montessori, To Educate the Human Potential)

Pro názornost uvádíme příklad klíčových lekcí:

Klíčová lekce - potřeby rostlin

Úvod:

Shromáždíme skupinku dětí.

S dětmi jsme si již vyprávěli o základních lidských potřebách. Víme, že jsou velmi důležité proto, abychom mohli jako lidé přežít a rozvíjet se. Navážeme na tuto zkušenost tím, že dnes si budeme společně povídat o tom, co potřebují rostliny.

Pomůcky:

Čtyři květináče s rostlinami o běžné velikosti. Je dobré zvážit jejich výběr. Mohou to být třeba bylinky – např. bazalka. Je ideální si rostliny vypěstovat ze semínek,

zalévat je, mít je na světle a v teple, aby se jim dobře dařilo. A pak je využít ke zkoumání potřeb rostlin.

Prezentace

„Dnes a v příštích týdnech budeme zkoumat, co potřebují rostliny, aby dobře rostly.“

Vyrobíme si čtyři cedulky, na které napíšeme: bez vody, bez světla, bez tepla a bez vzduchu.

Jedno z dětí si vybere jednu z cedulek. „Jakou rostlinu chceš pro náš pokus?“ Dítě si vybere rostlinu a zapíchne cedulku do květináče.

“Musíme pro tvou rostlinku vybrat takové místo, aby cedulka říkala pravdu. Kde si myslíš, že je správné místo pro tvou rostlinku? Vidíš nějaké vhodné místo?”

Diskutujeme s dětmi, kam rostliny umístíme. Např. rostlinku bez světla – hledáme možnosti, kam ji můžeme dát - do krabice, do skříně, atd.

Obdobným způsobem pracujeme s dalšími dětmi a výběrem cedulek a rostlinek.

Zadáme si úkoly: „Vaším úkolem je rostlinku pozorovat každý den. Napíšete si dnešní datum a zapíšete nebo zakreslíte, jak vypadá vaše rostlina nyní. Je třeba ji pozorovat a dělat si zápis každý den po celý týden.“

Společně s dětmi prodiskutujeme předem, čeho si na rostlinách budeme všimnat.

Společně s dětmi se domluvíme na pravidlech, např. jak často - kdy povedou svá pozorování a kdy budeme tato pozorování sdílet. Sejdeme se např. po jednom týdnu. Do té doby si děti vedou své pozorovací záznamy.

Sdílíme pozorování: „Podívejme se na rostliny teď. Co se stalo s těmi, které byli bez vody? Které jsme nezalévali po několik dní? Co se stalo s jejich listy?“

Závěry z pozorování:

Pokud několik dní rostliny nezaléváme, rostlina zemře.

Té co chybí teplo, zčernají rohy nebo zežloutnou listy.

Jak dopadla rostlina beze světla a jak ta bez dostatku tepla?

Role průvodce:

Uvést prezentaci.

Koordinovat skupinku dětí.

Provést společné shrnutí a závěry.

Věk:

pro nově příchozí děti do ZŠ

Klíčová lekce - Semeno

Hlavní funkce semena:

Semeno je část rostliny, která obsahuje zárodek celé nové rostlinky. Semeno chrání zárodek proti nepříznivým podmínkám a obsahuje zásoby pro počáteční výživu. Klíčící rostlince dodává její semínko živiny, dokud si sama není schopna zajistit svoji „potravu“ novými kořínky a lístky.

Prezentace částí semene:

Pomůcky a příprava:

- fazole namočené přes noc
- černé čtvrtky
- lupa, mikroskop
- nožik, pinzeta

Postup s dětmi:

- Ukážeme semeno dětem: „Podívejte, mám tu semeno fazolky. Opatrně ho prozkoumáme, abychom zjistili, co je uvnitř.“
- Umístíte polovinu semene na černý papír.
- V semenu objevíme dvě části: rostlinné embryo a endosperm.
- Rostlinné embryo vytáhneme a položíme na černý papír.
- Informace, které můžeme dětem k pozorovanému semenu předat: „Embryo se skládá ze dvou částí: Části embrya, která se bude rozvíjet do kořene nové rostlinky, říkáme **koříněk (radikula)**. Pochází z latinského slova „radix“, což znamená kořen. Anglicky mu říkáme „radicle“. Druhá část embrya, která se bude rozvíjet do stonku a listů se nazývá **pupen (plumula)**. Anglicky mu říkáme také plumula nebo shoot apex. Pochází z latinského slova pluma což znamená jemně ochmýřené. Můžeme na ní vidět dvě malá jemná chmýříčka.“
- Umístíme zbytek poloviny semena na papír: „To je zásoba potravy pro novou rostlinku. Nazýváme ji **děloha (cotyledons)**. Toto slovo pochází z řečtiny a znamená pohár dutého tvaru. Část semene, která chrání dělohu i embryo se nazývá **testa**. Pochází z latinského slova testa, což znamená plášť. Vzpomeňte si na skořápky, které chrání některé živočichy.“
- Nabídneme dětem vytvoření popisných štítků a pro jednotlivé části (pojmy a definice k pojmům) – pomocí bílé tužky a černé čtvrtky. Také části semene položíme na černou čtvrtku.
- Nabídneme dětem, aby si části semena samy prohlédly a vytvořily si své vlastní nákresy s popisy. K pozorování připravíme lupu a mikroskop.

Prezentace - Dva hlavní druhy semen

Pomůcky a příprava:

- různá semena např. pšenice nebo jiná obilovina - **jednoděložné**, hrách, dýně, řeřicha (ta se bude špatně zkoumat, ale dobře klíčit), čočka, sója, slunečnice, mák, mohl by se využít naklíčený žalud nebo kaštan – **dvouděložné**
- semena přes noc namočíme

Postup s dětmi:

- Pojmenujeme s dětmi rostliny, ke kterým semena patří a nadchneme je pro průzkum – co je uvnitř?
- Opatrně semínka otvíráme a pokládáme na černý karton.
- Vezmeme např. semeno hrachu. To lze snadno rozdělit na dvě části. Je možné jej rozdělit do dvou děloh. Sdělíme dětem informace: „Semena jako je toto nazýváme dvouděložná (ang. dicotyledons). Dicotyledons pochází z řečtiny a znamená dvě. Semeno má dvě dělohy.“
- Pojdme se podívat na jiné semeno – např. kukuřice...“
- Společně s dětmi zjistíme, že: „Semeno kukuřice nelze rozdělit na dvě části. Má jednu dělohu. Je to rostlina jednoděložná (monocotyledon), mono pochází z řečtiny a znamená jeden.“
- Postupně prozkoumáme další semena.

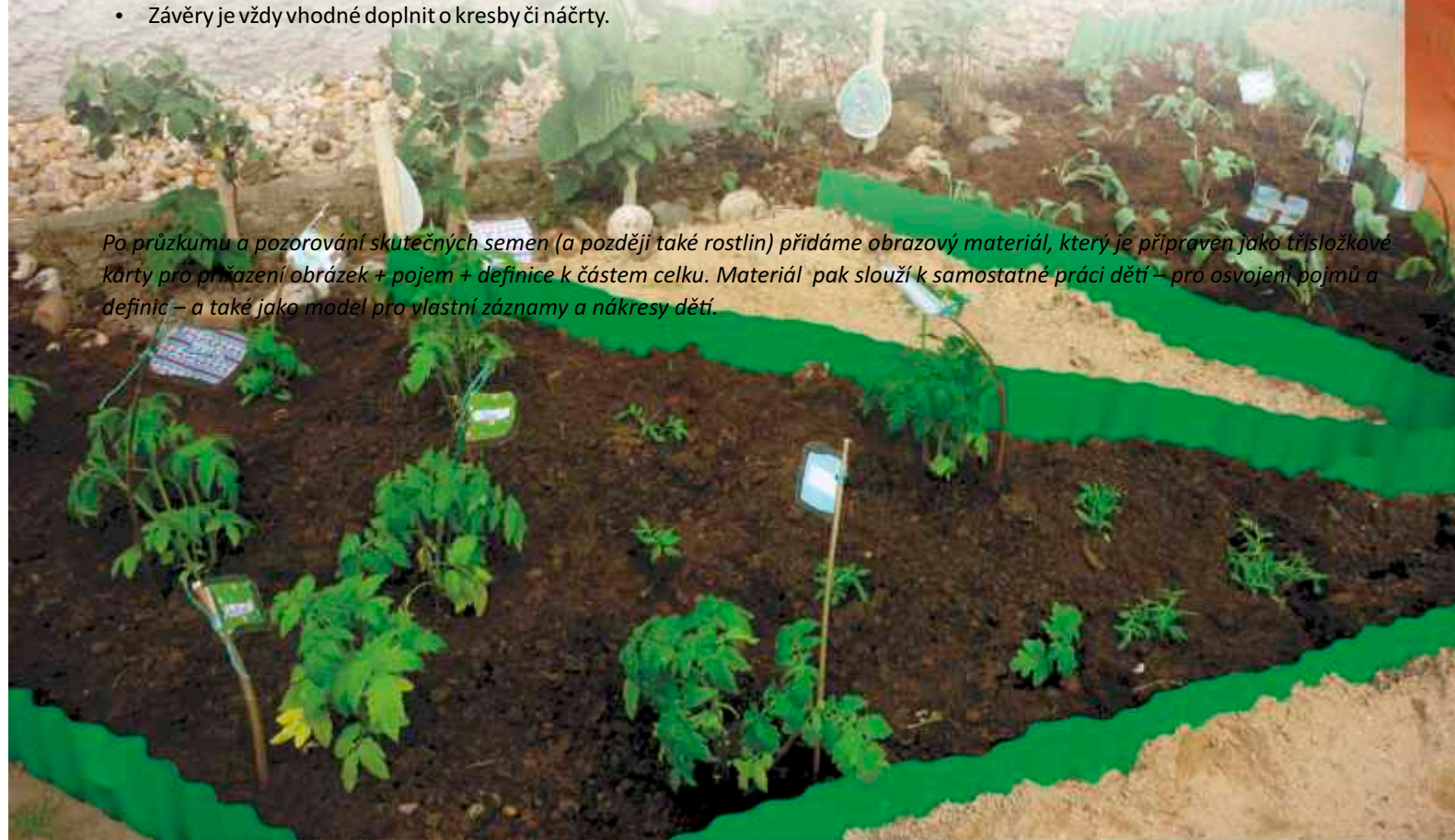
Další průzkum:

- Vyzveme děti, aby naklíčená semena rostlin (rostliny musí být jasně označené) vypěstovaly v květináčích nebo na zahradě, pozorovali jejich růst a vedly si o tom záznamy.
- Chceme, aby si děti při porovnání rozdílů mezi rostlinami povšimly:
 1. Rostliny pěstované ze semen s jednou dělohou mají listy s paralelní žilnatinou a svazčité kořeny.
 2. Rostliny vypěstované ze semen s dvěma dělohami mají žilnatinu listů zpeřenou (větvenou), mají hlavní a vedlejší kořeny.
- Dále mohou děti klasifikovat rostliny – podle typů kořenu a listů určovat typ semene, z něhož rostlinka vyrostla.
- Pokud některé z rostlin pokvetou, mohou si děti dále objevit, že:
 1. Jednoděložné rostliny mají trojčetný květ (3+3) květní lístky jsou po třech nebo v násobcích tří.
 2. Dvouděložné rostliny budou mít květy, jejichž květní lístky jsou v násobcích 4 nebo 5.

SPOLEČNÝ ZÁVĚR Z PRŮZKUMU SEMEN A JEJICH POZOROVÁNÍ**Objevíme, že:**

- Semeno rostliny jednoděložné vyrostе vždy v rostlinku se souběžnou žilnatinou listu a s kořeny, které jsou svazčité a s květy po třech nebo násobcích tří.
- Dvouděložná semena vždy vyrostou v rostlinky, jejichž listy jsou zpeřené (větvené) a budou mít hlavní a vedlejší kořen. Pokvetou v násobcích čtyř nebo pěti.
- Všechna semínka budou vždy věrna svému druhu. Ze semene fazole nikdy nevyroste kukuřice. Matečná rostlina vysílá své rostlinné děťátko. Dostane raneček s jídlem sebou a má za úkol rozmnožovat a udržovat svůj druh.
- Závěry je vždy vhodné doplnit o kresby či náčrtky.

Po průzkumu a pozorování skutečných semen (a později také rostlin) přidáme obrazový materiál, který je připraven jako tříslůžkové karty pro přiřazení obrázek + pojem + definice k částem celku. Materiál pak slouží k samostatné práci dětí – pro osvojení pojmů a definic – a také jako model pro vlastní záznamy a náčrtky dětí.

NAVAZUJÍCÍ STUDIUM SEMEN

Jak semena putují krajinou?

Cestování a pohyb si spojujeme většinou s člověkem nebo s živočichy, ale prostřednictvím svých semínek dokážou putovat také rostliny.

Hledají a osídlují nová území stejně jako lidé. Hledají je rozmanitými způsoby od doby někdy před 370 miliony lety (devon), kdy se na Zemi objevila první semena. Příroda měla hodně času na to, aby vymyslela nejrůznější způsoby přepravy na krátké i delší vzdálenosti. Že by tyto způsoby přepravy posléze inspirovali i lidi?

Na počátku dostane nová rostlinka na cestu raneček jídla. Mateční rostlinou je poslána do světa zrovna jako Honza s buchtami v našich pohádkách. Proč tomu tak asi je? Kdyby rostlinka vyrostla příliš blízko ke své mateční rostlině, pak by nemusela mít dostatek světla nebo zeminy a nebyla by schopna přežít. Má to přece jen těžší než lidé nebo zvířata, protože rostlinka, když už si nějaké místo vybere a usadí se na něm, nemůže se hýbat. A tak příroda vymyslela nejrůznější způsoby přepravy tak, aby semínka vyslala do okolního světa.

Po vyprávění si o tom, **jak semena putují krajinou**, doporučíme a nabídneme dětem zdroje informací a vybídneme je k průzkumu a přípravě vlastní prezentace na téma: „Jakými způsoby rostliny cestují?“. Společně ve skupině si potom mohou rozdělit práci a připravit samy materiál s nákresy a popisy o putování rostlin s uvedením příkladů. Můžeme dětem nabídnout a uvést modelový příklad autentického zdokumentování příkladů přímo v okolí a prostředí, kde se děti pohybují (doma, na chalupě, na cestách, na školní zahradě...)

Je možné, že některé dítě bude ve zkoumání pokračovat a budou ho napadat další a další otázky ke zkoumání. Možná bude muset opustit území Evropy a cestovat v encyklopediích a dalších zdrojích informací za rostlinami celého světa...

Dita Dlouhá

Jak si rozumí rodiče a škola

Rodiče v Montessori prostředí na ZŠ Gajdošova se aktivně zapojují do výuky i organizace volnočasových aktivit

O soužití rodičů dětí, které se vzdělávají metodou Montessori a školy na Gajdošce v Brně, lze bez nadsázky říct, že je aktivně propojené ve velmi přátelské a spolupracující rovině.

Od začátku existence brněnských Montessori tříd jsou realizovány tzv. Montessori slavnosti právě v režii rodičů, učitelek a dětí.

V prvních letech to byly dílničky v období Vánoc a Velikonoc, party k zahájení či ukončení školního roku apod. V současné době, kdy počet dětí v sedmi ročnících je příliš vysoký na organizování podobných aktivit ve škole, připravují rodiče společné aktivity „venku“. Akci vždy zajistí rodiče z jedné třídy pro všechny ostatní. Jako příklad uvedu vycházku do přírody s večerním táborákem, odpolední pobyt na statku s jízdou na koni, lukostřelbou a besedou s požárníky, představení Spejbl a Hurvínek v divadle Bolka Polívky, kde se děti v rámci mikulášské nadílky fotily s loutkami, putování po brněnských památkách, zajištění prvního školního plesu a mnoho dalších.

Poslední akcí, kdy v podstatě mámy a tátové učili děti, byl Den rodičů a jejich profesí 18. 3. 2014. Prezentace a připravené aktivity k jednotlivým povoláním děti moc bavily. Nebylo v časových možnostech se zúčastnit všech, takže si žáci vybírali podle svých zájmů, ale pro velký úspěch této akce si troufám již nyní říct, že se budeme snažit v ní pokračovat. Nebylo pro děti jednoduché si zvolit. Pestrost profesí byla zajímavá. Navštívit

workshop s kadeřníkem, právníkem, aktivně zvelebovat okolí školy se zahradníky, vyzkoušet trénink mozku, zabývat se homeopatií, nechat se zkrášlit od kosmetičky, montovat a demontovat součást motoru, naučit se vyrábět divadelní masku, seznámit se s procesem výroby cukru vytvořit si návrh nábytku, vyslechnout vyprávění a zhlédnout promítání archeoložky v Egyptě? Uznejte, že volba nebyla pro děti jednoduchá, ale všichni získali spoustu cenných informací a znalostí.

Poslední akcí Montessori rodičů se stal dubnový GAJDABLEŠÁK, kde mohli rodiče prodat či nakoupit dětské oblečení, sportovní vybavení a hračky v areálu školy. Těším se na slavnost Montessori, která bude v režii rodičů mých dětí. O ní si pak dovoluji napsat zvlášť, ponese se zároveň v duchu rozloučení se školním rokem.

Vážíme si spolupráce a přátelských vztahů s našimi rodiči. Těšíme se na všechna další setkání a především srdečně děkujeme!

Za všechny vyučující v Montessori třídách na ZŠ Gajdošova v Brně

PaedDr. Dagmar Bulová, ved. učitelka, vyučující ve 3.C

Claus Dieter Kaul na Beránku

Vážení rodiče a další příznivci naší školy,

v následující zprávě se pokusíme shrnout návštěvu pana Clause Dietera Kaula v naší škole, která proběhla ve dnech 9. a 10. 4. 2014.

Již delší dobu jsme si Na Beránku velmi přáli setkat se s Clausem přímo ve škole, abychom se od člověka velmi povolaného a světově uznávaného dozvěděli, co si myslí o práci, kterou Na Beránku s dětmi děláme. Návštěva Clause pro nás měla velký význam.

Pobytu Clause Na Beránku se zúčastnili nejen všichni učitelé, asistenti a děti, ale i zástupce rodičů.

Claus přijel **ve středu 9. 4.** brzy ráno. Provedli jsme ho školou a potom už se soustředil na pozorování, kterému ve všech třídách věnoval celé dopoledne až do 12.30 hod.

Po škole a třídách chodil téměř nepozorován a zapisoval si své postřehy z výuky - chování učitelů, organizaci výuky i prostředí školy. Do tříd chodil opakovaně.

Po obědě Claus velmi poděkoval za pozvání do školy a shrnul svá pozorování do následujících bodů:

- Velmi se mu ve škole líbilo.
- Obdivoval velké prostory, ve kterých s dětmi pracujeme.
- Oceňoval příjemnou atmosféru během celého dopoledne.
- Vyzdvihl připravené prostředí a otevřené třídy.

- Byl překvapen samostatností dětí a dodržováním pravidel.
- Komentoval nadšení, se kterým děti pracují.
- Pozitivně hodnotil práci v sedmé třídě i připravené prostředí pro tento věk. Zhodnotil je jako výjimečné v naší republice a srovnatelné s Německem.
- Vyjádřil obdiv nad rychlostí, se kterou jsme začali používat poznatky ze zahraničního kurzu, který pedagogové v současné době navštěvují.

Claus Kaul s velkým nadšením mluvil o stavu, ve kterém je Montessori program na naší škole. Obdivoval to, že jsme za 9 let práce tak daleko. Srovnával dlouholeté fungování (několik desetiletí) škol např. v Německu s naší školou.

Velmi se zajímal o další směřování školy, o rozvíjení prvního i druhého stupně, o prostory, které potřebujeme získat pro rozšíření tříd, o výuku jazyků, o školní zahradu atd.

První den jsme s Clausem zakončili příjemným setkáním na školní zahradě, kde znovu vyzdvihl práci s dětmi v sedmé třídě a slíbil, že o naší škole bude vyprávět kolegyni Ulrice Kögler, ředitelce Montessori školy v Postupimi. Doporučí jí, aby se na Beránek přijela podívat také.

Poté Claus odjel do centra Prahy, aby se připravil na večerní seminář pro rodiče. Na semináři hovořil o spolupráci rodičů a učitelů, o vzájemné důvěře či nedůvěře, o vztahu učitel - rodič, o principech Montessori pedagogiky a o moderním

výchovně vzdělávacím procesu v Montessori škole.

Clausova práce s dětmi

Druhý den 10. 4. přijel Claus opět brzy ráno a hned se začal připravovat na dopoledne, které pro něj bylo podle nás velmi náročné.

Pro nás, učitele pozorovatele bylo celé dopoledne samozřejmě velmi inspirativní, pro děti velmi poučné a nesmírně milé.

Claus do půl desáté učil v prvním trojročí. Pro děti si připravil prezentace **Japonské násobení a Záporná čísla**.

Mluvil anglicky a ačkoliv byla prezentace tlumočena, děti ve velké míře reagovaly i na angličtinu.

Od půl desáté Claus pracoval s dětmi ve druhém trojročí a prezentoval **Podnebné pásy, Světová náboženství a Příběh fotosyntézy**. Na závěr prezentace nám jako dárek věnoval velký tištěný plakát k fotosyntéze.

V této skupině dětí už mluvil Claus anglicky a děti neměly k dispozici překlad. Děti vše zvládly velmi dobře a rozuměly. Prezentace se jim velmi líbily a své nadšení popsaly ve slohových pracích **Zážitky ze setkání s Clausem**.

Od 12.00 hodin Claus prezentoval svoji úplně novou pomůcku **Trinomická krychle** - desítková soustava sedmákům. Ještě před tím použili naši velkou trinomickou krychli a společně odvodili vzorce třetích mocnin. Poté se Claus pustil s dětmi i do počítání odmocnin.

Claus byl zvědav, jestli i české děti reagují s větším nadšením než jejich čeští rodiče (zkušenost z přednášky pro rodiče, kterou měl večer před tím), a jeho očekávání se mu splnila. Sedmáci byli z práce s Clausem nadšeni.

Neformálně...

Po půl druhé jsme se všichni opět sešli na obědě a neformálním povídání.

Kolem 14.00 přišel pan ředitel s panem zástupcem, kterým Claus Kaul řekl, jak důležité je podporovat Montessori program, velmi stručně shrnul svá pozorování a zkušenosti z práce s dětmi v naší škole.

Velmi apeloval na to, aby i nový ředitel

pokračoval v současném rozvoji školy. Vyzdvihl současné prostory a upozornil na potřebu rozšíření těchto prostor pro další třídy.

V závěrečné hodině Claus navrhl, že pošle písemnou zprávu z jeho hospitace, sdělil, že bude naši školu doporučovat k zahraničním návštěvám i k následku studentům. Velmi ještě jednou vyzdvihl práci učitelů a dětí na prvním i druhém stupni a apeloval na nás všechny, abychom pokračovali v moderním výchovně vzdělávacím procesu, kterým Montessori program bezesporu je.

Claus se kolem 15.30 odjel připravit na další seminář, tentokrát pro učitele, který ho čekal v Říčanech.

Na semináři hovořil o autenticitě učitele, vývojové psychologii, o moderních pedagogických směrech a vyhoření učitelů. Prezentoval učitelům Magickou trojku, Fibonacciho posloupnost, Zlatý řez a důkaz Pythagorovy věty.

Devět učitelů se s Clausem setkala ještě v pátek, v sobotu a v neděli na semináři Jazyk, který je součástí diplomového kurzu v Říčanech. Tři učitelé byli osobně Clausem pozváni na seminář, aniž by museli cokoli platit, zbylých šest kurz navštěvuje již od září. Pozvání bylo i poděkováním Clause za naši práci s dětmi a povzbuzení do dalšího úsilí.

Všichni jsme Clausovi poděkovali za návštěvu, ocenili přínos jeho zpětné vazby i prezentací a darovali jsme mu na památku knihu Český kubismus, knihu Jana Amose Komenského a láhev Becherovky.

Co jsme si z návštěvy Clause Dietera Kaula odnesli my, učitelé?

- Směřování naší školy jde správnou cestou:

- Svým hodnocením práce v jednotlivých věkových skupinách nás Claus podpořil v současném způsobu práce s dětmi.
- Jsme podpořeni ve správnosti rozhodnutí zavedení trojročí.
- Podporuje práci s materiálem, kterou používáme jako základ ve všech ročnících, oproti práci s pracovními listy či pracovními sešity.
- Velmi pyšní jsme na atmosféru ve škole, kterou Claus pozitivně vnímal a vyzdvihoval.
- Naše děti na slušné úrovni rozumí angličtině.
- Naše děti pracují s nadšením a velmi samostatně.
- Výpočetní technika a její používání je v souladu s názorem Clause na počítač jako pracovní nástroj a jeden ze zdrojů informací.
- Jsme velmi aktivní učitelé.
- Za krátkou dobu jsme vybudovali školu na vysoké evropské úrovni.
- Děti na I. i II. stupni jsou vedeni profesionálně a připravené prostředí přesně odpovídá jejich nárokům podle věkových zvláštností.
- V jednotlivých věkových skupinách je zřetelný rozdílný přístup k dětem, jejich samostatnost i nároky na ně.
- Nesmírně si vážíme pomoci rodičů, zvláště se vznikem školní zahrady a občanského sdružení.

Na co si musíme v budoucnu více zaměřit?

Učitel by měl při prezentacích pracovat s skupinami dětí. Práce s jednotlivci je specifíkem mateřských škol, na základní

škole je zapotřebí pracovat alespoň s menší skupinkou dětí.

- Převážná většina času by měla být věnována samostatné práci.
- Ještě více bychom měli do výuky zapojovat angličtinu.
- Více si rozdělit témata kosmické výchovy - stát se specialisty pro všechny děti ve škole.
- Soustředit se musíme na tzv. rodičovské večery, kde budeme rodiče seznamovat s prací s materiálem v jazyce, matematice i kosmické výchově. Tím rodiče lépe pochopí, čím se jejich dítě ve škole zabývá a kolik práce je i za jen jediným vypočítaným příkladem. Měla by se tím zvýšit informovanost rodičů a jejich důvěra ve způsob výuky, který svému dítěti vybrali.
- V České republice bychom měli navázat úzkou spoluprací mezi Montessori školami.
- Učitelé spolu musí více debatovat na téma používání výukových materiálů, jejich kombinaci a využití jeho potenciálu. Je zapotřebí maximálně sdílet zkušenosti z praxe.

Claus Kaul bude mít v roce 2014 na Mezinárodní Montessori konferenci ve Švédsku úvodní přednášku i další workshopy:

<https://www.montessori-europe.com/congress-2014-lund-sweden>

<https://www.montessori-europe.com/node/371>

Děkujeme za podporu.

Kolektiv učitelů Montessori Na Beránku

Rok v Montessori třídě

12. června se uskutečnila vernisáž výstavy fotografií s názvem **Rok v Montessori třídě**.

V září loňského roku nastoupilo na ZŠ Národní v Prachaticích poprvé 8 dětí do první 1.třídy Montessori. Pro Prachatice to byla obrovská událost. Pro někoho v tom dobrém, a jak to tak bývá, pro někoho v tom opačném.

Co všechno překonával, překonává a jistě i dál bude překonávat tým několika lidí nemusím popisovat, protože to zažily nebo zažívají všechny školy, které s Montessori začínají. Nicméně školní rok 2013-14 bude za pár dní končit a my jsme chtěli rekapitulovat. Výstava má tři části. V prvních dvou jsou dokumentární fotografie z třídy Montessori a miniskoličky doplněné textem. V části třetí najdete umělecké fotografie Ondřeje Zíky pořízené v obou třídách. O chodu třídy se ale mnohem víc můžete dozvědět na www.prachatice.cz/narodka/. Pokud vše dobře půjde, budete se v srpnu moci na výstavu podívat v nových prostorách Společnosti Montessori.

Martina Zíková

Knížka

Ekohrátky z Vyšehrádku

autorů Veroniky Stárkové a Petra Stárka je zaměřena na děti od 3 do 15, ale své si najdou i dospělí. Svým obsahem se zabývá ekologií a ekologickými tématy tak, aby byla hravá a bavila.

Je zároveň zpěvníkem, motivační učebnicí a interaktivním médiem.

Obsahuje CD s 10ti původními písničkami, noty, texty, ilustrace na každou skladbu.

Dále fotografie toho co lze vše vyrobit z tříděného odpadu + návody na výrobu, a na závěr obsahuje pracovní listy, kde jsou vyplňovačky, kvízy, omalovánky apod.

Autorem hudby i textu je Petr Stárek, muzikant, terapeut, majitel a provozovatel Montessori školky.

ekopela

EKOHRAČKY
Z VYŠEHRADKU

Cesta k inkluzi

Úvahy z praxe a pro praxi

Lore Anderliková

Společnost
Montessori

TRITON

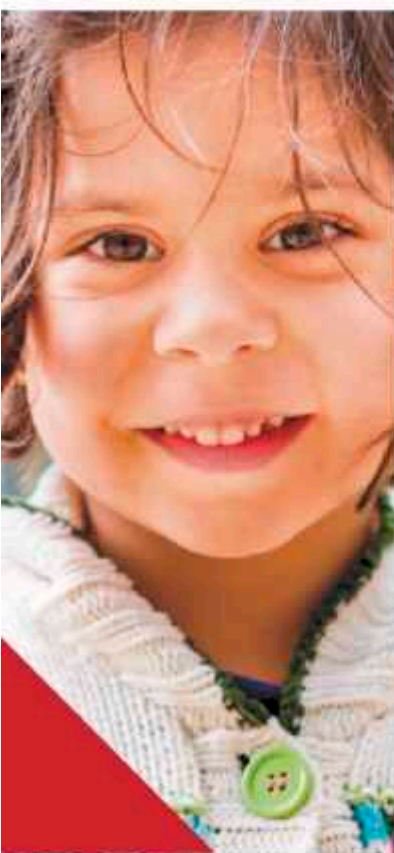

Nejnovější kniha Montessori pedagožky a terapeutky Lore Anderlikové přináší komplexní pohled na otázku inkluze a její důležitost pro vývoj společnosti.

Kniha je výbornou praktickou příručkou nejen pro odbornou veřejnost z řad pedagogů a sociálních pracovníků, ale i pro rodiče postižených dětí, kteří touží po tom, aby jejich potomci mohli vést plnohodnotný život a byli majoritní společností bez výjimky přijímáni.

V praktické části knihy se autorka zaměřuje na zprostředkování dovedností, bez níž není úplné začlenění do současné společnosti možné – zodpovědné zacházení s penězi.

Knihu můžete zakoupit
ve Společnosti Montessori
www.montessoricr.cz

Opening the World of Learning

HLEDÁME UČITELE

PRO NOVÝ ŠKOLNÍ ROK 2014/2015

Pro náš harmonický a vzájemně se podporující kolektiv hledáme usměvavého, otevřeného a děti milujícího odpoledního učitele s montessori vzděláním.

Pracovní doba: PO - PÁ
od 13.00 h do 18.00 h

Nutná znalost anglického jazyka.

Těšíme se na Vás!

NESTLINGUE MONTESSORI

V Parku 2308/8

148 00 Praha 4 Chodov

Phone: +420 777 400 509

www.nestlingue.cz

Svůj životopis prosím zašlete na: klara@nestlingue.cz

VOLNÁ MÍSTA

do nově otevřené Montessori třídy

pro děti od 1. do 5. třídy

Z Rakovského v Praze 12 od 1.9.2014 nově otevírá další třídu Montessori. Díky tomuto rozšíření aktuálně vznikají nová místa pro děti od 1. do 5. třídy.

Montessori třídy jsou metodicky podporovány Společností Montessori o.s., která organizuje akreditované vzdělávací kurzy pro pedagogy v Montessori třídách.

Máte-li o přijetí zájem, neváhejte a **přijďte se podívat i V PRŮBĚHU PRÁZDNIN!**

Více informací získáte na adrese
skola@zs-rakovskeho.cz
nebo telefonu +420 775 444 616.

Montessori školka ve Zlínském kraji na prodej

školka je zapsaná v rejstříku Ministerstva školství
je plně vybavená pro práci s dětmi ve věku 3 - 6 let (Montessori pomůcky - PŽ, SV, J, M, KV, dětská kuchyňská linka)

Zařízení lze shlédnout na facebookové stránce: Montessori školka Zlín

V případě zájmu a pro bližší informace kontaktujte paní Petru Dolníkovou

tel: 602 851 851, email: petradolnikova@gmail.com

Nabízíme i propojení na kvalifikované a vyškolené Montessori pedagogy
v případě otevření školky ve Zlínském kraji

Nabídka pozemku pro Montessori - druhý stupeň

Nelumbo Education o.p.s.

Nabídka spolupráce

Dovoluji si Vám nabídnout spolupráci pro Montessori školy v oblasti využití našich pozemků pro práce na “farmě” v Otvicích u Chomutova.

Je zde možné pěstovat plodiny, brát vodu z potůčku, koupat se v Bio jezírku, chovat v Bio jezírku kapříky, potraviny je možné dodávat do blízkých supermarketů, nebo prostřednictvím jarmarků v areálu atd...

Myslel jsem, že by dospívající mohli případně spát ve stanech, zázemí /sprchy, WC, kuchyň, je možné vyžít ve spol. Nelumbo Energy a.s., která v areálu sídlí.

K využití pro “práci dospívajících” je k dispozici plocha cca 10.000 m².

Sousedíme s farmou, kde mají koně. Asi 100 metrů je dílna na kovoobrábění a další “drobné dílny”, s jejichž majiteli se dá diskutovat o spolupráci.

Budeme rádi, pokud se Vám naše nabídka líbí, případně pokud zahájíme spolupráci.

Se srdečným pozdravem

Vladimír Haška
603 856 456,
email: vladimir.haska@nelumbo.cz

VYŠEHRÁDEK
RODINNÉ CENTRUM

Rádi byste obohatili školku o nové pomůcky nebo pořídili zajímavé pomůcky domů pro práci s vašimi dětmi?

Dovolte nám Vás pozvat na letní 4 denní kurz

Výroba Montessori a didaktických pomůcek

26. – 29. července 2014

Vyrobíte si nové pomůcky pro vaše děti za pouhých 3. 500 Kč (včetně materiálu)

Workshopem vás bude provádět Veronika Starková, ředitelka MŠ montessori Vyšehrádek.

Na letním 4 denním kurzu si vyrobíte montessori a didaktické pomůcky, které si odnesete domů. U těchto vyrobených pomůcek je kladen důraz na zpětnou kontrolu, originalitě a estetice. K vyrobeným pomůckám, dostanete skripta a návod k představení pomůcky při práci s dětmi. Budete mít možnost osvojit si způsob výroby z recyklované kartonové lepenky, naučím Vás vyřezávací techniky.

K výrobě používáme kvalitní materiál a barvy s atestem na dětské hračky a nábytek. Vzájemně se také obohatíme a budeme sdílet naše zkušenosti a nápady při práci s dětmi.

Workshop je otevřen pouze pro 10 osob. Rezervace a zálohy nejpozději do 10. 7. 2014

Více informací na vysehradec@vysehradec.cz nebo tel. 777 752 495

SUMMER MONTESSORI PROGRAM

Milí rodiče, rádi bychom Vás tímto informovali o organizaci letních táborů v letošním roce.

Vaše děti rádi přivítáme v níže uvedených týdnech:

pondělí 30.6.2014 – pátek 4.7.2014

pondělí 7.7.2014 – pátek 11.7.2014

pondělí 14.7.2014 – pátek 18.7.2014

pondělí 21.7.2014 – pátek 25.7.2014

Organizace provozu školky v čase letního programu bude probíhat následujícím způsobem:

- **Letní tábory jsou určené pro děti 3-8 let**
- **Školka bude otevřená od 8:00 h – 16:00 h**
- **Obědy i svačiny budou poskytovány školkou v ceně 90,- Kč/den**
- **Cena jednoho týdne letního programu je 3.500,- Kč**
- Program dne ve školce bude probíhat následovně:

8.00 - 10.30	Příchod dětí / Práce ve třídě / Svačina
10.30 - 11.00	Ranní elipsa / Písničky / Říkaneky
11.00 - 11.30	Pobyt na zahradě
11.30 - 12.00	Použití toalety / Příprava na oběd
12.00 - 13.00	Oběd / Čištění zubů / Použití toalety
13.00 - 13.15	Čas pro polodenní vyzvednutí dětí
13.00 - 14.30	Spánek – pouze děti, které chodí spát
13.00 - 13.30	Čtení pohádky / Odpočinek
13.30 - 15.00	Pobyt na hřišti / Hry / Les
15.00 - 15.45	Použití toalety / Svačina
15.45 - 16.00	Čas pro vyzvednutí všech dětí

Letní program: Čekají nás výtvarné a prožitkové aktivity, pohybové hry, písničky, táborák, výlety a exkurze...Každý týden se s dětmi budeme věnovat jednomu tématu např. Vesmír, moje smysly aj.

Adresa: **MŠ Montessori Children's House, ul. Nad Údolím 338/62, Praha 4 – Hodkovičky**

Ozvěte se nám co nejdříve. Registrace na **776805732** či info@montessorichildrenshouse.cz

Společnost

Pište nám

Redakce

Zodpovědná osoba:

Dita Dlouhá

Email: dita.dlouha@montessoricr.cz

Spolupráce:

Kamila Randáková

Sazba a grafická úprava:

Kateřina Vágnerová

Přispívají:

Všichni se zájmem o šíření myšlenek Marie Montessori. Dobrovolníkům, kteří přispěli do červnového zpravodaje, tímto mnohokrát děkujeme.

Přispějte a obohatte nás i vy!

Zpětná vazba:

Čtenářskou zpětnou vazbu na zpravodaj Spo-Mo, všechny vaše připomínky, návrhy, náměty a vaše dobrovolnické příspěvky ze všech koutů ČR či inspirace ze zahraničí uvítáme na emailu:

zpravodaj@montessoricr.cz

Těšíme se na vzájemné obohacení

Všem našim čtenářům přejeme krásné léto!